

**VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2008

Zuzana Hovadíková

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ

Analýza vybraných problémů trhu práce v okrese Zlín

The Selected Problems of the Labour Market Analysis in the Zlín District

Student: Zuzana Hovadíková

Vedoucí bakalářské práce: Doc. RNDr. Milan Šimek, Ph.D.

Ostrava 2008

Na tomto místě bych ráda poděkovala především vedoucímu mé bakalářské práce Doc. RNDr. Milanovi Šimkovi, Ph.D., který se mi ochotně věnoval, a dále pak analytičce trhu práce Úřadu práce ve Zlíně Bc. Věře Sedláčkové za spolupráci.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 22. 4. 2008

OBSAH

ÚVOD	1
1 TEORETICKO-METODOLOGICKÉ SOUVISLOSTI NEZAMĚŠTNANOSTI A ANALÝZY TRHU PRÁCE	3
1.1 Teoreticko-metodologické souvislosti nezaměstnanosti.....	3
1.1.1 Vymezení základních pojmů	3
1.1.2 Příčiny nezaměstnanosti z pohledu hlavních ekonomických směrů	5
1.1.3 Typy nezaměstnanosti	8
1.1.4 Přirozená míra nezaměstnanosti.....	9
1.2 Základní východiska pro analýzy trhu práce	10
1.2.1 Základní teoretické předpoklady trhu práce.....	10
1.2.2 Profesní a územní mobilita na trhu práce	11
1.2.3 Informační zdroje pro regionální trhy práce	11
1.2.4 Základní deskriptory pro analýzu časových řad.....	13
2 ANALÝZA VYBRANÝCH PROBLÉMŮ TRHU PRÁCE V OKRESE ZLÍN	15
2.1 Vymezení základních charakteristik okresu Zlín.....	15
2.1.1 Postavení okresu Zlín v rámci Zlínského kraje. Základní údaje	15
2.1.2 Historické mezníky vývoje okresu Zlín	16
2.2 Situace na trhu práce v okrese Zlín	17
2.2.1 Aktuální stav zaměstnanosti.....	17
2.2.2 Aktuální stav nezaměstnanosti.....	22
2.2.3 Disparity trhu práce v jednotlivých mikroregionech zlínského okresu.	26
2.3 Analýza problémových skupin uchazečů o zaměstnání.....	29
2.3.1 Fyzické osoby se zdravotním postižením (ZP)	30
2.3.2 Fyzické osoby do 25 let věku a absolventi VŠ	30
2.3.3 Uchazeči ve věku nad 50 let	31
2.3.4 Dlouhodobě nezaměstnaní	31
3 ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ TRHU PRÁCE V OKRESE ZLÍN POMOCÍ NÁSTROJŮ POLITIKY ZAMĚŠTNANOSTI.....	32

3.1 Aktivní politika zaměstnanosti v okrese Zlín	32
3.1.1 Veřejně prospěšné práce (VPP).....	33
3.1.2 Společensky účelná pracovní místa (SÚPM)	34
3.1.3 Rekvalifikace.....	35
3.1.4 Doplnkové nástroje a opatření aktivní politiky zaměstnanosti	37
3.2 Evropský sociální fond (ESF) a jeho využití v rámci zlínského okresu	39
3.2.1 Národní projekty	40
3.2.2 Regionální grantové projekty	41
4 NÁVRHY A DOPORUČENÍ	42
ZÁVĚR.....	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY V ABECEDNÍM USPOŘÁDÁNÍ PODLE	
AUTORŮ.....	47
SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	

ÚVOD

Tato práce je zaměřena na oblast, která se dotýká snad každého z nás, a sice oblast trhu práce. Práce nás provází celý život a vyplňuje velkou část produktivního života každého jedince. Určuje naši životní úroveň, celkovou ekonomickou situaci, ale mnohdy utváří i náš osobní a společenský život. Nejen zaměstnání, ale i nezaměstnanost se projevuje na našem životě, a řekla bych, že v mnohem větší míře. Může mít totiž neblahé důsledky jak po existenční, tak psychické stránce, ale samozřejmě i další. Právě z těchto důvodů jsem si pro zpracování vybrala právě toto téma.

Práce je zaměřena na konkrétní region – okres Zlín – a to proto, že zde žiji a chtěla jsem se blíže seznámit právě se situací na našem trhu práce, protože možná již za pár let budu jeho součástí. Tím se také dostávám k jedné skupině „ohrožených“ nezaměstnaností, a to k absolventům. Nezaměstnanost mladých lidí obecně je i velkým problémem Evropské unie.

Práce sestává ze tří hlavních kapitol. První část je věnována vymezení teoreticko-metodologických souvislostí nezaměstnanosti a analýzy trhu práce. Definujeme si zde základní pojmy jako je nezaměstnanost, seznámíme se s faktory, které ovlivňují její vznik a podíváme se také na možné, zejména sociální, důsledky nezaměstnanosti. Dále budeme zkoumat přístupy jednotlivých ekonomických škol k příčinám vzniku nezaměstnanosti, podíváme se na typy nezaměstnanosti a rovněž si objasníme pojem přirozené míry nezaměstnanosti. V oblasti analýzy trhu práce si charakterizujeme samotný trh práce, profesní a územní mobilitu, zjistíme, jaké zdroje se používají pro získávání informací o regionálních trzích práce a v souvislosti s tím si také uvedeme základní ukazatele, které se na těchto trzích uplatňují. V druhé části se už více zaměříme na daný region, tedy okres Zlín, který si nejprve přiblížíme v jeho základních údajích a historickém kontextu. Seznámíme se rovněž s aktuálním stavem zaměstnanosti a nezaměstnanosti ve zlínském okrese, kdy se dovíme, kolik lidí je zde zaměstnáno, v jakých odvětvích národního hospodářství, kolik zaměstnavatelů či osob samostatně výdělečně činných tady působí, které firmy zaměstnávají nejvíce cizinců atd.. Jakmile si také blíže popíšeme nezaměstnanost ve zlínském okrese, tedy její míru, strukturu z hlediska vzdělání či věku, budou nám známy nejproblematictější skupiny na trhu práce, které budeme dále analyzovat. Do této části byla také zařazena charakteristika jednotlivých mikroregionů okresu Zlín z hlediska jejich situace na trhu práce, a to z toho důvodu, že zde existují výrazné rozdíly. Třetí kapitola se pak zabývá tím, jak

mohou být vybrané problémy trhu práce řešeny. Tedy jaké nástroje a opatření v rámci aktivní politiky zaměstnanosti mohou být využívány, ale také, jaké možnosti nabízí v této oblasti Evropský sociální fond.

Poslední, čtvrtá část pak nabízí možné návrhy a doporučení, které by mohly být brány v úvahu při řešení situace na trhu práce směrem ke zvýšení zaměstnanosti či naopak snížení nezaměstnanosti a také k lepší efektivitě při využívání těchto různých prostředků.

Cílem je zde identifikování ohrožených skupin obyvatel na trhu práce z hlediska jejich umístitelnosti na tomto trhu, charakteristika příčin jejich nezaměstnanosti a také nalezení způsobů, jak těmto skupinám v jejich začlenění do pracovního života pomoci.

1 TEORETICKO-METODOLOGICKÉ SOUVISLOSTI NEZAMĚŠTNANOSTI A ANALÝZY TRHU PRÁCE

1.1 Teoreticko-metodologické souvislosti nezaměstnanosti

1.1.1 Vymezení základních pojmů

Nezaměstnanost je jedním z klíčových problémů na makroekonomické úrovni, který ekonomická teorie analyzuje. Lze ji jednoduše charakterizovat jako neuspokojenou (nerealizovanou) nabídku práce na trhu práce. [4] Tato nabídka je tvořena osobami, které nabízejí pracovní sílu, ale vzhledem k nedostatku pracovních míst z hlediska jejich počtu, nebo z důvodu odlišné struktury nabízených pracovních míst, nemohou získat zaměstnání. Jedná se o osoby, které nepracují, pracovat mohou, chtějí a práci hledají. Tuto neuspokojenou nabídku můžeme členit jako:

- *evidovanou*, která je tvořena uchazeči evidovanými územně příslušným úřadem práce nebo jinou zprostředkovatelskou agenturou, či
- *nevidovanou*, kterou tvoří osoby hledající si zaměstnání samostatně bez využití služeb státních orgánů práce nebo soukromých agentur. [1]

Jelikož se zaměstnání vztahuje k práci na smluvním základě, zahrnujícím i materiální odměnu za její výkon, nezahrnujeme do nezaměstnanosti domácí práce, sebezaměstnávání, vzájemnou výpomoc, dobrovolnou práci pro dobročinné účely a další práce nevykonávané pro ekonomické cíle. [3]

V souvislosti s nezaměstnaností je třeba zmínit **faktory**, které ovlivňují její vznik. Mezi plnou zaměstnaností a úplnou nezaměstnaností, což jsou pouze extrémní teoreticky existující situace, nacházíme řadu možných i reálně se vyskytujících situací, které závisí na působení mnoha faktorů, např.:

- dynamika ekonomiky a průběh hospodářského cyklu,
- probíhající strukturální změny,
- uskutečňovaný vědeckotechnický rozvoj,

- rozsah a formy státních zásahů do ekonomiky,
- integrační tendence,
- politika a síla odborů na trhu práce.

Dále může jít o sociální faktory, jako je délka pracovního týdne, věk odchodu do důchodu či výše sociálních dávek. V neposlední řadě to mohou být demografické faktory, vývoj inflace nebo realizovaná mzdová politika a pružnost mezd. [4]

Nezaměstnanost má značný vliv na společenský život i na život nezaměstnaných jedinců. Nejde jen o pokles jejich životní úrovně, spojený s poklesem příjmů, ale i o hluboké **důsledky** nezaměstnanosti pro jejich každodenní život, společenské vztahy, hodnoty a taky rodinu.

Jako možné důsledky nezaměstnanosti pro jedince se uvádí změna vnímání času a rozbití struktury denního času – s tím souvisí deprivace z absence pravidelných činností, dále také sociální izolace jako výsledek redukce sociálních kontaktů, ztráta participace na cílech širších skupin a společenství, ztráta statusu, neboli sociální důstojnosti či prestiže připisované osobě na základě jejího postavení v dané společnosti a důsledky této ztráty pro osobní identitu a sebeúctu nezaměstnaného, rozklad rodinných vztahů a změny v postavení v rodině a v neposlední řadě také ztráta hodnot a respektu k veřejným autoritám. Z uvedených důvodů je zejména dlouhodobá nezaměstnanost chápána jako ekonomicky a hlavně sociálně nežádoucí jev, protože právě tato představuje velký problém jak pro samotné nezaměstnané, tak pro celou společnost. Postižené osoby se totiž dostávají do nepříznivých životních podmínek (chudoba, rodinné krize), negativně ovlivňují některé sociální instituce (rodinu) a zdraví postižené populace, redukuje její sociální síť, ničí její sociální status a s ním spojené sebevědomí a vylučuje ji z participace na společenském a politickém životě (důsledkem pak mohou být sociálně patologické jevy jako alkoholismus, kriminalita, prostituce, drogová závislost, ale i odcizení se od hodnot a vzorců života hlavního proudu společnosti). *Dlouhodobá nezaměstnanost* tedy narušuje pracovní etiku a demotivuje člověka hledat dále své místo na trhu práce, což nakonec vede k jeho definitivnímu vyloučení z tohoto trhu. Devastuje také lidský kapitál nezaměstnaného, neboť ten nemůže udržovat, natož pak zlepšovat své pracovní dovednosti a svou kvalifikaci. Nezaměstnanost rovněž budí nedůvěru potenciálních zaměstnavatelů vůči nezaměstnaným, kteří mohou chápat fakt, že tyto osoby

jsou tak dlouho bez práce jako jejich osobní defekt (nepoužitelná kvalifikace, nedostatečné pracovní návyky, nespolehlivost, kverulantství, lenost aj.).

1.1.2 Příčiny nezaměstnanosti z pohledu hlavních ekonomických směrů

Nezaměstnanost je předmětem úvah jak ze strany společnosti, tak i různých vědních disciplín. Názory na její podstatu i na způsoby, jak se s ní má společnost vyrovnat, můžeme shrnout do tří typických skupin dle tří základních paradigmat ekonomického myšlení, a sice liberalistickým, které vychází z tradice klasické ekonomie, keynesiánským a marxistickým.

Liberalistická a neoklasická ekonomie se soustřeďuje kolem koncepce trhu a rovnováhy na trhu, která je zajišťována svobodnou soutěží, s cenami jako základním mechanismem přizpůsobování a vytváření této rovnováhy. Každý existující trh má určitou cenovou rovnováhu, na které jsou poptávka a nabídka vyváženy a která je dosahována víceméně automaticky tržním mechanismem. Regulace tohoto procesu brání nastolení přirozené rovnováhy dosahované jinak „neviditelnou rukou trhu“. Jelikož je pracovní síla touto ekonomii považována za zboží jako každé jiné, je nezaměstnanost jen výsledkem působení tržního mechanismu. Je výrazem krátkodobé nerovnováhy mezi poptávkou a nabídkou práce, projevem krátkodobého, výjimečného narušení ekonomické rovnováhy, kterou tržní mechanismus prostřednictvím „neviditelné ruky trhu“ po uplynutí určitého období zase obnoví. Snížení nákladů produkce a růst mezní užitečnosti kapitálu totiž vede opět k dalším investicím a tím i k nové poptávce po práci. Nezaměstnanost je vlastně způsobována nepružností nabídky na trhu práce vůči měnící se poptávce po ní, a sice z důvodu potřeby měnit zaměstnání při současné malé informovanosti o volných pracovních místech, malé ochotě k mobilitě pracovních sil a zejména vzhledem k malé ochotě akceptovat zhoršené, a to zejména mzdové, podmínky. Nezaměstnanost je hlavně výrazem doby, kterou lidé potřebují k přizpůsobení se změnám poptávky na trhu. Určitá míra nezaměstnanosti je chápána jako neodstranitelné minimum – jakási přirozená míra nezaměstnanosti, která je ekvivalentní nezaměstnanosti dobrovolné, protože každý nezaměstnaný se musí rozhodnout, zda přijme či nepřijme zaměstnání za nabízenou mzdu. Zároveň je tato úroveň nezaměstnanosti ekvivalentní i nezaměstnanosti frikční, neboť jde o osoby, které se přechodně nacházejí mezi dvěma zaměstnáními a zvažují při svém rozhodování, zda přijmout nové zaměstnání, poměr mezi nabízenou mzdou a příspěvkem v nezaměstnanosti. Je zde tendence považovat nezaměstnanost spíše za dobrovolnou, protože kdo chce pracovat, a akceptovat podmínky

zaměstnavatelů, tak si práci vždy najde. Příčinou nezaměstnanosti se tak jeví především nadměrné mzdové požadavky. Nezaměstnanost však podle této teorie ovlivňují rovněž i výše podpor a velikost stigmatu, které společnost nezaměstnanému přisuzuje. Sociální stát je zde viděn skepticky, protože systém zaručeného příjmu oslabuje podněty k práci. Stejně nepříznivě je chápán i vliv monopolně se chovajících odborů, protože vědomí existence sociální sítě s podporami v nezaměstnanosti blížícími se minimální mzdě snižuje úsilí nezaměstnaných při hledání zaměstnání a zároveň odbory svým tlakem udržují mzdy na úrovni, která omezuje možnosti zaměstnavatelů zaměstnat více pracovníků.

Keynes uznává existenci stálé nedobrovolné nezaměstnanosti. Oproti liberalistickým názorům vidí dvě rozhodující příčiny masové a přetrvávající nezaměstnanosti. Jsou to technologický pokrok, vytlačující živou práci, a nedostatek agregátní poptávky - výdaje jednotlivců na osobní spotřebu, veřejné výdaje na zboží a služby, soukromé investice a převaha exportu nad importem. Chronický nedostatek poptávky pak vede k omezování investic a následně k malé zaměstnanosti, což opět snižuje poptávku. Tak je v ekonomice stále přítomna nucená nezaměstnanost jako důsledek malé efektivní poptávky. Hlavní problém byl ovšem v technologické nezaměstnanosti, kdy je technologický pokrok tak rapidní, že ekonomika nestačí vytvářet nové možnosti využití uvolněné pracovní síly. Umožňuje dosáhnout enormní produktivity práce pouze s částí pracovních sil. V souvislosti s nedostatečnou poptávkou keynesiánci zdůrazňují dvojí přirozenost mzdy, kdy mzda sice tvoří mzdové náklady, ale zároveň je hlavním zdrojem kupní síly obyvatelstva. Celkově se Keynes přiklání k názoru, že nezaměstnanost je dána technickým problémem regulace agregované úrovně spotřeby, úspor a investic. Je přesvědčen, že oba základní ideální typy nezaměstnanosti (spojená s nedostatečnou spotřebou a spojovaná s technickým pokrokem) nejsou regulovatelné pouhým tržním mechanismem, a proto vyžaduje státní intervenci do ekonomiky. Podle Keynesa může vláda řídit poptávku, a tedy i celou ekonomiku, prostřednictvím podpory investic a podporou spotřeby, a to především formou veřejných výdajů. Příčinou vysoké nezaměstnanosti je, z tohoto pohledu, chybná monetární a fiskální politika státu, spojená s krácením veřejných výdajů v době recese. Sociální stát zde není chápán jako negativní faktor při ovlivňování zaměstnanosti, ale naopak – svými dávkami umožňuje udržet koupěschopnost obyvatelstva, a tak podporuje agregovanou poptávku, která stimuluje růst pracovních míst a tedy i snižování nezaměstnanosti.

Podle **marxismu** je nezaměstnanost spjata s kapitalismem, který je vnitřně neschopný vyhnout se opakujícím se krizím, a tak i masové nezaměstnanosti. Tržní ekonomiku marxisté chápou jako nestabilní a inkonzistentní v důsledku jejích vnitřních rozporů. V rámci kapitalismu pro ně tudíž není problém nezaměstnanosti řešitelný. Konkrétní stav nezaměstnanosti je výsledkem absolutního poklesu poptávky po práci, který je dán tím, že centralizace kapitálu urychluje zároveň převraty v technickém složení kapitálu, a tak relativně zmenšují poptávku po práci. Ze zaměstnání jsou přímo vytlačovány osoby nahrazené novými stroji, ale nepřímou i osoby, které by byly jinak při rozšiřování podniků na staré technické základně trhem práce absorbovány. Nezaměstnanost je chápána jako důsledek nerovnováhy mezi reprodukcí pracovních sil a akumulací kapitálu. Odstranit ji lze jen zrušením soukromého vlastnictví výrobních prostředků. Vedle nezaměstnanosti strukturálního či technologického typu se marxisté soustřeďují na problematiku nezaměstnanosti spojené s krizemi z nadvýroby. Ty jsou považovány za cyklické jako důsledek cyklického průběhu akumulace, jenž je vlastní mechanismu fungování kapitalistického hospodářství. Nezaměstnanost je v tomto případě vyvolávána krizovými poklesy výroby v celé ekonomice, nebo nerovnoměrným průběhem cyklu v jednotlivých odvětvích. Ozdravení ekonomiky nezávisí jen na stimulaci agregované poptávky pomocí peněžní a rozpočtové politiky, jako v případě Keynesa, ale také na obnovení podmínek, v nichž může opět pokračovat akumulace kapitálu.

K výše přiblíženým úvahám bych přidala ještě **monetaristickou** reakci na Keynesa, která se objevila v souvislosti s krizí 70. a 80. let. Monetaristické vysvětlení vysoké míry nezaměstnanosti se odvolává na chybnou alokaci zdrojů produkce jako následek předchozího dlouhého období státních zásahů do ekonomiky za keynesiánských vlád. Stupňující se vládní intervence, plánování a řízení nahradilo vliv pohybu cen a mezd. Výsledkem je nevyhovující distribuce práce mezi odvětví, provázená vládou vyvolanou inflací. To dovoluje přežít mnoha neprosperujícím podnikům, které by v normálně fungující ekonomice nepřežily. Růst nezaměstnanosti je jimi chápán jako přiměřená oběť za životně nezbytnou redukci míry inflace, která je pro monetaristy menším zlem než právě nezaměstnanost. [3]

1.1.3 Typy nezaměstnanosti

Podle příčin, které vedou ke vzniku nezaměstnanosti a také podle jejich projevů v reálné ekonomice rozlišujeme tři základní typy nezaměstnanosti, a to frikční, strukturální a cyklickou.

Frikční nezaměstnanost je někdy označována jako „normální“ (1 – 2 %), vzniká působením životního cyklu obyvatelstva a je spojena s pohybem lidí z oblasti do oblasti, s hledáním prvního zaměstnání po absolvování školy, případně s hledáním nového lépe vyhovujícího pracovního uplatnění (vyšší mzda, lepší podnikové klima, větší šance na pracovní postup, lepší bytové podmínky), s následováním životního partnera do jeho místa bydliště, s prevencí související s očekávaným nebo ohlášeným propouštěním atd. Vzniká tehdy, když se zaměstnaná osoba dobrovolně vzdá svého pracovního místa, protože si hledá pracovní místo jiné. Tento „mezičas“ je pak potřebný na vyhledání nového pracovního místa a na změnu pracovního místa. Frikční nezaměstnanost tak má většinou krátkodobý charakter (přibližně 6-12 týdnů), a ekonomice je spíše prospěšná, nemá výrazné negativní důsledky. Její prospěšnost je dána tím, že hledáním odpovídajícího zaměstnání dochází k optimální alokaci pracovních sil a tím pádem také ke zvyšování společenské efektivnosti. Někdy bývá tato nezaměstnanost nazývána také fluktuační.

Strukturální nezaměstnanost je výrazem nesouladu mezi profesní strukturou nabídky práce a strukturou volných pracovních míst. Vzniká, když je nabídka určitého druhu (např. dle pohlaví, povolání, kvalifikace, regionu) vyšší než poptávka v uvedené struktuře a když nejsou osoby hledající práci dostatečně mobilní na to, aby si na jiných trzích práce (v jiných odvětvích, profesích,...) práci našly. Indikátorem této nezaměstnanosti je vysoký počet neobsazených volných pracovních míst a vysoký počet nezaměstnaných, kdy poptávka po určitém druhu práce roste, zatímco po jiném druhu klesá, přičemž nabídka se nepřizpůsobuje dostatečně rychle. Dalším ukazatelem růstu strukturální nezaměstnanosti je růst průměrné délky trvání nezaměstnanosti a také růst času, kdy jsou pracovní místa neobsazena. Mezi její hlubší příčiny můžeme řadit prostorovou imobilitu pracovních sil, pokles poptávky po práci v důsledku technologických změn – technického pokroku, další příčinou pak může být růst nabídky práce podmíněný ekonomickými nebo politickými důvody (např. zvýšeným přílivem emigrantů ze zahraničí) a nakonec poklesem poptávky po práci vyžadující určitou kvalifikaci.

Strukturální nezaměstnanost bývá regionálně velmi odlišná a má tendenci v ekonomice přetrvávat dlouhou dobu, má také nejvíce negativních dopadů na ekonomiku. Nejvíce jsou jí ohroženy vdané ženy, rodiče s více dětmi, starší osoby, osoby s nízkou kvalifikací a osoby zdravotně handicapované.

Cyklická – konjunkturální nezaměstnanost je vyvolaná, a také odstraněna, cyklickým pohybem ekonomiky, kdy poptávka po zboží a službách při daných mzdových sazbách a dané produktivitě práce není postačující na zaměstnanost těch, kteří jsou schopni a ochotni pracovat. V recesi se cyklická nezaměstnanost zvyšuje, zatímco v období expanze klesá. Délka jejího trvání je proměnlivá a řídí se délkou aktuálního ekonomického cyklu. Řadíme zde i *sezónní nezaměstnanost*, která je způsobena nepravidelnou produkcí v odvětvích, kde je produkce závislá na počasí (např. stavebnictví, zemědělství, lesnictví) a v navazujících zpracovatelských odvětvích (cukrovarnictví, konzervárenství). Dále je také způsobena výkyvy ve spotřebě, které jsou vyvolány buď institucionálními příčinami (např. vánoční nebo velikonoční svátky) nebo střídáním ročních období (obuvnický a konfekční průmysl, turismus). Negativní důsledky cyklické nezaměstnanosti jsou umocněny tím, že postihuje celou ekonomiku plošně. [2], [4]

Existují ovšem i další členění nezaměstnanosti, které rozlišují např. nezaměstnanost dlouhodobou a krátkodobou, skrytou či zjevnou anebo dobrovolnou či nedobrovolnou.

1.1.4 Přirozená míra nezaměstnanosti

Tato veličina představuje úroveň, při níž jsou různé trhy práce v zemi v průměru v rovnováze, tlaky na mzdy a ceny jsou také přibližně v rovnovážném stavu. Jde o takovou úroveň nezaměstnanosti, která obvykle v ekonomice převažuje a kterou není možné trvale ovlivňovat nástroji monetární a fiskální politiky. Jde o nejnižší míru nezaměstnanosti, která je dlouhodobě udržitelná a souvisí s nejvyšší úrovní zaměstnanosti. Je dosažena při potenciálním produktu ekonomiky, kdy jsou optimálně využívány zdroje a existuje-li nezaměstnanost, jedná se o nezaměstnanost dobrovolnou, frikční, která je výsledkem působení tržních sil.

Přirozená míra nezaměstnanosti je dávana do souvislosti s inflačním vývojem v ekonomice. Potom je v pojetí NAIRU definována jako taková míra nezaměstnanosti, při níž je inflace stabilní a v ekonomice nesílí inflační tlaky. Tedy míra nezaměstnanosti neurychlující inflaci.

Tato míra není neměnná, je rozdílná v mezinárodním měřítku a také její výše v dané zemi se v čase mění. Na její velikost má vliv řada faktorů, jako např.:

- motivace lidí hledat si nové zaměstnání,
 - kvalita činnosti úřadů práce,
 - úroveň a efektivnost fungování zprostředkovatelských agentur,
 - výška a délka poskytování podpory v nezaměstnanosti,
 - demografická skladba pracovní síly,
 - dostupnost a pestrost pracovních míst,
 - variabilita poptávky po práci mezi jednotlivými firmami v ekonomice aj.
- [2], [4]

1.2 Základní východiska pro analýzy trhu práce

1.2.1 Základní teoretické předpoklady trhu práce

Práci můžeme definovat jako jakýkoliv druh fyzické nebo duševní cílevědomé činnosti člověka, jež produkuje předměty či služby. Je jedním z výrobních faktorů, ale na rozdíl od kapitálu a půdy je jejím nositelem lidská bytost se svými právy a biologickými a psychickými charakteristikami.

Trh práce je pak prostor, v němž dochází k interakci mezi nabídkou práce a poptávkou po práci. U charakteru tohoto trhu je důležité, zda-li se jedná o dokonale či nedokonale konkurenční trh. Dokonale konkurenční trh spadá do oblasti čistě teoretické abstrakce a vyznačuje se následujícími předpoklady:

- existence velkého počtu subjektů, které nemohou ovlivnit cenu případně množství nabízené či poptávané práce,
- homogennost na trhu práce, tedy dokonalá substituce jak pracovníků, tak zaměstnavatelů,
- dokonalá informovanost všech účastníků.

Pakliže jsou tyto podmínky na trhu práce splněny, dochází k optimální alokaci pracovníků. V opačném případě se dostáváme k modelům nedokonalé konkurence. Je-li např. trh práce

nehomogenní, tzn. že zde existují bariéry, dochází k jeho segmentaci, která může mít charakter geografický, profesní či závislosti na vztahu pracovníka k zaměstnavateli.

1.2.2 Profesní a územní mobilita na trhu práce

Na trhu práce dochází k nerovnováze z důvodu rozdílné struktury pracovních míst na straně poptávky po práci ve vztahu k profesní struktuře pracovní síly na straně nabídky práce. Tato nerovnováha často vyvolává tzv. *strukturální nezaměstnanost*, o které bylo pojednáno již dříve. Řešením problému **profesní** nerovnováhy na trhu práce je snaha o větší flexibilitu trhu práce, tedy vytvoření takových podmínek na trhu práce, aby došlo k podpoře profesní mobility. Jedná se např. o vstup na trhu práce absolventů či o systém rekvalifikačních aktivit. Řešením **územní** nerovnováhy profesní nerovnováhy trhu práce jsou pak aktivity zaměřené na podporu územní mobility, tedy na podporu dojíždění za prací bez změny trvalého bydliště a dále na podporu změny bydliště z důvodu nalezení nového zaměstnání.

Profesní a územní mobilitu na trhu práce ovlivňují faktory jak na straně poptávky po práci, tak na straně nabídky práce. Do první skupiny faktorů, tedy vycházejících ze strany poptávky po práci, můžeme zařadit: úroveň a vývoj poptávky po koncových výrobcích a službách, orientace ekonomiky – zaměření na určité typy výrob, vztah nákladů na práci k celkovým nákladům produkce, působení státu na výši mzdových nákladů a také vývoj nabídky substituovatelných výrobních faktorů. Druhá skupina faktorů, která vychází ze strany nabídky práce, zahrnuje: působení individuální nabídky práce, působení procesu hledání práce u nezaměstnaných, příslušnost uchazečů o zaměstnání do problémové skupiny, dopravní dostupnost zaměstnavatelů, cena dopravy do zaměstnání, vytvoření trhu s byty, velikost a výše příjmů rodiny a rovněž strukturu oborů školské soustavy na všech stupních. [1]

1.2.3 Informační zdroje pro regionální trhy práce

Pro zajištění potřebných informací za regiony byla přijata evropská klasifikace územních statistických jednotek NUTS, pro Českou republiku CZ-NUTS. Tato klasifikace se částečně překrývá s administrativním vymezením ČR a jednotlivé úrovně jsou definovány takto:

- NUTS 5: obce,
- NUTS 4: okresy (76 + Praha),
- NUTS 3: vyšší územně samosprávné celky – kraje (13 + Praha),
- NUTS 2: sdružené kraje (8 jednotek),
- NUTS 1: území celé České republiky,
- NUTS 0: stát Česká republika.

Za základní informační zdroje o regionálním trhu práce můžeme považovat pravidelná šetření prováděná Českým statistickým úřadem (ČSÚ) a Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky (MPSV ČR). Jedná se o následující šetření:

- **Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)** – umožňuje kvalifikovaně odhadnout výši zaměstnanosti v organizacích a firmách včetně samostatné činnosti osob podnikajících podle živnostenského zákona a dalších právních norem. Zjišťuje aktuální strukturu zaměstnanosti podle pohlaví, věku, kvalifikace, odvětví a charakteru zaměstnání respondentů. Dále se zjišťují údaje o výši odpracované doby, o rozsahu podzaměstnanosti, souběhu zaměstnání a o mobilitě pracovních sil. Také informace o celkové nezaměstnanosti a jejím charakteru, o struktuře nezaměstnaných z hlediska sociálního, profesního, kvalifikačního, délky trvání nezaměstnanosti aj., a to i v územním průřezu.
- **Regionální statistika ceny práce (RSCP)** – jde o pravidelné statistické zjišťování mzdové úrovně zaměstnanců v regionech (krajích). Je zdrojem údajů o aktuálním stavu diferenciací a dynamiky výdělků, podává informace o odpracovaném čase a struktuře zaměstnanosti podle pracovních pozic v regionu. Hlavním cílem je zde vytvoření datové základny pro analyzování jednoho z aspektů trhu práce, kterým je mzda za práci a cena konkrétní pracovní pozice v regionu. RSCP je součástí Informačního systému o průměrných výdělcích (ISPV).
- **Evidenční počet zaměstnanců a jejich mzdy (EPZ)** – zahrnuje osoby v pracovním poměru (hlavním i vedlejším) ke zpravodajské jednotce, u družstevních podniků též v členském poměru, kde součástí členství je pracovní vztah. Nezahrnuje ženy na mateřské dovolené, osoby na rodičovské dovolené, osoby vykonávající vojenskou

služby, včetně civilní, učeně, osoby pracující pro firmu na základě dohod o provedení práce nebo o pracovní činnosti apod. V údajích o počtu pracovníků, zaměstnanců a průměrných mzdách nejsou zahrnuti zaměstnanci části resortu Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a některých dalších ekonomických subjektů statisticky nesledovaných, dále osoby vykonávající veřejné funkce (např. poslanci, senátoři, soudci). Údaje jsou za podnikatelskou sféru bez malých podniků a soukromých podnikatelů a za nepodnikatelskou sféru bez ohledu na počet zaměstnanců. Tento výkaz je členěn podle jednotlivých sektorů národního hospodářství.

- **Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa (UVPM)** – tento výkaz obsahuje údaje o počtu uchazečů a osob pobírajících příspěvek. Tyto skupiny se dále dělí na ženy, absolventy a občany se změněnou pracovní schopností (ZPS). Rovněž obsahuje počet osob v rekvalifikaci a počet volných pracovních míst.
- **Struktura uchazečů a volných pracovních míst (SUVPM)** – tento výkaz obsahuje údaje o počtu a podrobné struktuře uchazečů o zaměstnání dle věku, vzdělání, posledního zaměstnání (KZAM). Rovněž obsahuje údaje o počtu a struktuře volných pracovních míst dle vzdělání a zaměstnání.
- **Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB)** – toto šetření obsahuje údaje o počtu a struktuře obyvatel dle místa bydliště i dle míst pracoviště. Jde o jediné šetření, z kterého určit míru dojížděky, příp. vyjížděky z regionů na úrovni NUTS 4 a NUTS 5. Dále obsahuje data o počtu a struktuře domů a bytů. [1]

1.2.4 Základní deskriptory pro analýzu časových řad

Na základě výše uvedených zdrojů můžeme sledovat mnohé ukazatele, ale zaměříme se na následující tři ukazatele, které mají měsíční periodicitu a jsou reprezentativní na úrovni NUTS 3 a NUTS 4. Mezi tyto patří:

- **Míra nezaměstnanosti** – patří mezi nejlepší deskriptory trhu práce v regionu, hodí se jak pro vzájemné komparace mezi regiony, tak i pro tvorbu modelů vývoje regionu. Má výrazně sezónní charakter, který je způsoben vývojem počtu uchazečů, a to pravidelným přílivem absolventů či sezónními pracemi v některých odvětvích,

především v zemědělství, stavebnictví a cestovním ruchu. Můžeme ji vyjádřit jako podíl počtu nezaměstnaných k ekonomicky aktivním (tj. zaměstnaní a nezaměstnaní, pracovní síla), a to v procentech:

$$u = (N/EA) \times 100$$

u míra nezaměstnanosti,

N počet nezaměstnaných,

EA ekonomicky aktivní obyvatelstvo (tj. zaměstnaní a nezaměstnaní).

[2], [4]

- **Míra volných pracovních míst** – tento ukazatel vykazuje značnou variabilitu, kterou lze velmi obtížně vysvětlit. Hlavním problémem tohoto ukazatele je, že obsahuje pouze volná pracovní místa evidovaná úřadem práce, tedy malou část poptávky na regionálních trzích práce, přičemž tato místa mají spíše charakter *sekundárního sektoru*. Tento sektor se vyznačuje pracovními místy s nižší sociální prestiží a s nižší mzdou, kdy zaměstnavatel nevyžaduje kvalifikaci a ani nepodporuje její získání. Pro tento trh je charakteristická vysoká fluktuace pracovníků z důvodů jejich snadné nahraditelnosti pro zaměstnavatele, je zde snadné zaměstnání získat, ale i naopak ztratit. Pokud tento ukazatel nebude pokrývat větší segment poptávky na regionálních trzích práce, nelze ho použít k vzájemnému srovnávání regionů, jeho využití je však možné v modelech vývoje regionálních trhů práce.
- **Počet uchazečů na jedno volné místo** – i tento ukazatel vykazuje vysokou variabilitu, která ovšem není spojena se sezónností. Jeho výhodou je dobrá vypovídací schopnost na úrovni NUTS 4. S jeho pomocí lze analyzovat vliv hospodářského cyklu na regionální ekonomiky, můžeme hovořit o ekonomické stabilitě regionu, resp. o jeho absorpční schopnosti. V obdobích recese u ekonomicky postižených dosahuje tento ukazatel extrémních hodnot, což znesnadňuje kvantitativní porovnávání jednotlivých regionů. Lze ho s velkou opatrností používat jak při vzájemných komparacích, tak i v modelech vývoje.

Pro analýzy trhu práce je z hlediska dostupnosti dat a z hlediska prostorového vymezení nejvhodnější použít regiony na úrovni NUTS 3. Při tvorbě klasifikací a hledání co největších

rozdílů v charakteru vývoje regionálních trhů práce je také vhodné použít regionální členění na úrovni NUTS 4. Za regiony NUTS 5 jsou k dispozici prozatím jen demografické charakteristiky a některé vybrané deskriptory trhu práce.

Informační zdroje trhu práce jsou z hlediska periodicity na relativně dobré úrovni. Pokud analyzujeme pouze míru nezaměstnanosti či míru volných pracovních míst na úrovních NUTS 1 až NUTS 4, používáme měsíční údaje z UVPM (Struktura uchazečů a volných pracovních míst), které jsou vhodné pro modely časových řad. Při analýzách vztahů mezi trhem práce a ostatními deskriptory regionu můžeme pro časovou analýzu použít kvartální údaje, které jsou většinou publikovány pouze do úrovně NUTS 3. Na úrovni NUTS 4 je většina dalších deskriptorů regionu, pokud jsou vůbec měřeny, sledována a publikována pouze s roční periodicitou. Délka časových řad je proto nedostatečná a je vhodné použít průřezovou analýzu. Výhodou tohoto přístupu jsou z metodologického hlediska srovnatelné údaje bez sezónních vlivů. Hlavním nedostatkem je pak nutný předpoklad izolovanosti jednotlivých regionů. Mezi další nedostatky můžeme zařadit různorodost mezi jednotlivými regiony především ve struktuře a velikosti pracovní síly. [1]

2 ANALÝZA VYBRANÝCH PROBLÉMŮ TRHU PRÁCE V OKRESE ZLÍN

2.1 Vymezení základních charakteristik okresu Zlín

2.1.1 Postavení okresu Zlín v rámci Zlínského kraje. Základní údaje

Zlínský kraj leží ve východní části České republiky a je jedním ze 14 nových správních krajů České republiky, které vznikly k 1. lednu 2000 v rámci reformy veřejné správy. Sousedí na své východní hranici se Slovenskou republikou, na severu s Moravskoslezským krajem, na severozápadě s krajem Olomouckým a v jihozápadní části s krajem Jihomoravským. Žije zde necelých 600 tisíc obyvatel, nachází se zde 304 obcí, z toho je 30 měst. Jde o kraj, který je průmyslovou oblastí s tradicí strojírenské, gumárenské, plastikářské, kovodělné, elektrotechnické, kožedělné a chemické výroby. Jedním z předních odvětví je dlouhodobě stavebnictví, okrajově též letectví. Velký význam pro ekonomickou prosperitu samosprávného celku má mladá a dynamicky rostoucí Univerzita Tomáše Bati. Sídlem regionu a současně největším městem je statutární město Zlín. [6]

Okres Zlín se nachází v centrální části Zlínského kraje, s rozlohou 1030 km² a počtem obyvatel kolem 192 517 (k 30. 6. 2006). Celkem je zde 87 obcí, z toho 10 měst. Kromě tohoto okresu se zde nachází rovněž okresy Uherské Hradiště, Vsetín a Kroměříž. Dalšími významnými průmyslovými a dopravními uzly jsou Otrokovice, Napajedla, Vizovice, Valašské Klobouky a Brumov Bylnice. Na území okresu působí celkem 235 podniků a obchodních organizací. Průmysl je orientován především na strojírenskou a obuvnickou výrobu. Najdeme zde rovněž několik významných stavebních a projekčních společností. Město Zlín se během posledních let stalo sídlem mnoha firem a navázalo tak na tradici průmyslníka Tomáše Bati. Právě on městu ve 20. a 30. letech 20. století vtiskl jeho neopakovatelnou podobu: funkcionalistickou architekturu a podnikatelského ducha. Zlín je rovněž centrem vzdělanosti. Je sem soustředěn vysoký počet středních škol všeobecného i odborného zaměření. Akademickou půdu představuje Univerzita Tomáše Bati. Zájem o oblast Zlína vykazuje stále víc zahraničních investorů. V posledních pěti letech bylo v sídle kraje a v jeho okolí vybudováno několik velkých nákupních center a další se právě buduje přímo v centru Zlína. Zlín je chudý na nerostné bohatství. Nejvýznamnější jsou cihlářské suroviny, těžená ložiska jsou v Malenovicích a v Biskupicích u Luhačovic. Poměrně bohatý je okres na minerální prameny, a to především v oblasti Luhačovic, kde se nacházejí známé minerální prameny vyvěrající na povrch (Vincentka, Ottovka, Aloiska). V důsledku privatizace a restrukturalizace průmyslu, přibližně od poloviny 90. let, se začala měnit hospodářsky stabilní pozice okresu i celé východní Moravy. Působí zde i vliv špatné dopravní obslužnosti. Územím prochází mezinárodní železniční trať a 548 km silnic, z toho je 43,1 % silnic I. a II. třídy. Rychlostní komunikace je ve výstavbě, částečně zprovozněn byl úsek Otrokovice - Přerov. Není zde dálniční komunikace. [11], [14]

2.1.2 Historické mezníky vývoje okresu Zlín

Zlín existoval již ve 13. století, poprvé se připomíná roku 1322. V letech 1358-1437 vládli městečku Šternberkové. Roku 1605 byl Zlín vypleněn a poničen vpádem uherských bočkajovců, ale ještě horší následky měla třicetiletá válka (1618-1648). V 18. století se opět oživila řemesla, zejména soukenictví, ševcovství, krátce ve městě působila i plátenická manufaktura (1779). Nedlouhé trvání malé továrny na zápalky (1850) a pak Florimontovy továrny na boty (1870) oživilo hospodářský život jen dočasně. Teprve založení Baťova obuvnického závodu roku 1894 přineslo obrat, posílený i otevřením železnice Otrokovice -

Zlín - Vizovice roku 1899. Továrna na boty, řízená Tomášem Baťou, se už před první světovou válkou dynamicky rozvíjela a vedle ní tehdy ve Zlíně působilo i dalších pět menších obuvnických závodů. Za první světové války pracovaly Baťovy závody i ostatní zlínské továrny na rozsáhlých zakázkách vojenské obuvi. Poválečnou hospodářskou krizi vystřídal období mimořádného hospodářského rozmachu, v letech 1922-1938 se Baťovy závody mnohonásobně rozrostly v největší československý obuvnický podnik s rozsáhlou sítí továren a prodejen po celém světě. Baťův koncern produkoval nejen boty, ale rozvíjely se tu i strojírna, gumárna, chemická výroba, stavebnictví a řada dalších oborů. S růstem závodů se dynamicky rozrůstalo i město - budovaly se obytné čtvrti, obchodní domy, školy, nemocnice, studijní ústavy. Za druhé světové války byla výroba Baťových závodů částečně přeorientována pro potřeby německé armády. Po osvobození byl Baťův koncern znárodněn v říjnu 1945, podnik pak byl roku 1949 přejmenován na Svit. [12]

V 60. letech vznikly zlínské filmové ateliéry, které proslavili svými animovanými díly především Karel Zeman a Hermína Týrlová. Po roce 1968 začala výstavba největšího zlínského panelového sídliště Jižní svahy, které bylo dokončeno až v 80. letech. V roce 1990 se Zlín stal statutárním městem. V 90. letech docházelo ve městě k rozvoji soukromého podnikání, ale zároveň také zanikly některé významné průmyslové závody – např. obuvnický podnik Svit – nástupce Baťovy firmy. V roce 2000 byla založena Univerzita Tomáše Bati a vznikl samosprávný Zlínský kraj. [10]

2.2 Situace na trhu práce v okrese Zlín

2.2.1 Aktuální stav zaměstnanosti

V okrese Zlín pracuje v současnosti (rok 2007) v průměru 100 tis. ob., působí zde kolem 5 395 zaměstnavatelů a 18 358 osob samostatně výdělečně činných. Celková zaměstnanost se oproti roku 2006 snížila o 8,5 %.

Následující údaje o počtu zaměstnavatelů, počtu zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných vycházejí z databáze Krajské správy sociálního zabezpečení pro Zlínský kraj.

Tab. č. 2. 1 Počet zaměstnavatelů v okrese Zlín

Ukazatel (celkový počet)	Stav k 31. 12. 2007
Zaměstnavatelé nad 25 zaměstnanců	687
Zaměstnavatelé v drobném a středním podnikání - do 25 zaměstnanců	4 708
Celkový počet zaměstnavatelů	5395

Zdroj: [14]

Tab. č. 2. 2 Počet zaměstnanců a SVČ v okrese Zlín

Ukazatel (celkový počet)	Stav k 31.12.2007
Zaměstnanci u firem nad 25 zaměstnanců	72 823
Zaměstnanci u drobných a středních firem - do 25 zaměstnanců	24 635
Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	18 358
Celková zaměstnanost	115 816

Zdroj: [14]

Podle odvětví ekonomické činnosti je nejvíce ekonomicky aktivního obyvatelstva zaměstnáno v průmyslu (34,8 %), o 6,5 % posílilo stavebnictví a ještě větší nárůst byl v odvětví obchod, stravování a ubytování, a to o 78 %.

Na základě dotazníkového šetření provedeného u zaměstnavatelů v lednu 2008 Úřadem práce ve Zlíně byla zjištěna zaměstnanost v roce 2007 a předpokládaný vývoj zaměstnanosti v I. pololetí 2008, a to následovně:

Tab. č. 2. 3 Zaměstnanost u organizací vedených v databázi Úřad práce ve Zlíně získaná z dotazníkového šetření¹

Kategorie		k 31.12.2006		k 31.12.2007	
		Počet	Podíl v %	Počet	Podíl v %
Zaměstnavatelské organizace		564	x	373	x
Zaměstnaní	celkem	47 136	x	42 681	x
	muži	27 759	58,9	25 305	59,3
	ženy	19 377	41,1	17 376	40,7
	THP	19 304	41,0	17 342	40,6
	dělníci	27 832	59,0	25 339	59,4
	osoby ZP	1 662	3,5	1 546	3,6
	osoby s TZP	275	0,6	137	0,3
	důchodci	1 384	2,9	1 285	3,0
	mladiství	13	0	9	0
	cizinci	220	0,5	125	0,3
	občané EU	654	1,4	782	1,8

Zdroj: [14]

Z dané tabulky můžeme vyčíst, že mezi zaměstnanými převažovali muži (59,3 %), došlo k poklesu zaměstnaných osob se ZP a o něco výrazněji se snížil počet osob TZP. Zaměstnanost cizinců ovšem značně klesla, a to o 43,2 % oproti roku 2006.

Co se týče *struktury zaměstnavatelských organizací dle počtu zaměstnanců*, tak nejvyšší počet zaměstnavatelů (155 firem) je v kategorii do 49 zaměstnanců, tj. 41,6 % z celkového počtu firem. Největší počet pracovníků (20,1 %) je u firem v kategorii 200 - 499 zaměstnanců, které rovněž zaměstnávaly největší počet pracovníků se ZP, TZP a cizinců. U rozhodujících zaměstnavatelů (s více než 1 000 pracovníků) došlo k poklesu počtu zaměstnanců oproti roku 2006 o 991 pracovníků, zaměstnávaly 18,7 % pracovníků.

¹ Toto dotazníkové šetření bylo nepovinné a záleželo pouze na ochotě zaměstnavatelů ke spolupráci s úřadem práce. Dotazníky byly doručeny celkem 537 zaměstnavatelům převážně se sídlem na území okresu Zlín, které měly k 31.12.2006 25 a více zaměstnanců. Návratnost dotazníků dosáhla 70 %, tj. 373 vrácených dotazníků.

Tab č. 2. 4 Struktura zaměstnavatelských organizací podle počtu zaměstnanců

Počet zaměstnanců	Počet firem	Počet zaměstnaných						
		celkem	muži	ženy	dělníci	OZP + TZP	cizinci	EU
do 49	155	5432	2958	2474	3044	284	2	186
50-99	122	8524	4679	3845	4570	381	4	134
100-149	35	4135	2421	1714	2740	104	5	178
150-199	21	3624	2198	1426	1923	101	29	31
200-499	29	8561	5129	3432	5687	479	67	91
500-999	7	4422	2301	2121	2125	133	12	53
nad 1000	4	7983	5619	2364	5250	201	6	109
Celkem	373	42681	25305	17376	25339	1683	125	782

Zdroj: [14]

Dle *odvětvové klasifikace ekonomické činnosti* (OKEČ) se největší počet zaměstnavatelů i zaměstnanců nachází v odvětví zpracovatelský průmysl, kde působilo celkem 145 firem (38,9 %) a ty zaměstnávaly 20 967 pracovníků (49,1 % z celkového počtu zaměstnanců). Největší zastoupení zde mají firmy zabývající se výrobou kovů a kovových výrobků, výrobou strojů a zařízení, gumárenským a plastikářským průmyslem, kožedělným a průmyslem potravin a pochutin. Další odvětví s vyšším počtem zaměstnavatelů jsou: školství, stavebnictví, obchod a opravy spotřebičů, nemovitosti, výzkum, vývoj a zdravotní, veterinární a soc. činnosti. Největší počet zaměstnanců vykazoval gumárenský a plastikářský průmysl s hlavním podílem firem Barum Continental, s.r.o a Mitas a.s..

Co se týče zaměstnávání *cizinců*, tak k 31.12.2007 bylo na základě informační povinnosti zaměstnavatelů nahlášeno na ÚP ve Zlíně 1 478 občanů EU/EHP a Švýcarska a 120 cizinců ze třetích zemí. Nejvíce cizinců je ze Slovenska (1 343), následuje Polsko (57) a Bulharsko (34). Ze třetích zemí pak Mongolsko (38), Ukrajina (33) a Rusko (19). Nejvíce občanů EU pracuje na pozicích: řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, obsluha strojů a zařízení, pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (svářeči, stavební dělníci,...). U třetích zemí je to rovněž obsluha strojů a zařízení, pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Největšími zaměstnavateli cizinců byly v roce 2007 firmy: ZEMPRA družstvo, GASI s.r.o., MEROST družstvo, VIPA MORAVA družstvo, AVEX TRADE spol. s r.o..

V otázce *volných pracovních míst* (VPM) vedených v evidenci ÚP nedošlo k významné změně, počet těchto míst k 31. 12. 2007 činil 1 447, v průměru pak bylo nahlášeno 1 817 volných pracovních míst, z toho 1 507 pro pracovníky v dělnických profesích a 310 pro

technicko-hospodářské pracovníky (THP). Ukazatel, na kterém se změny počtu VPM nejvíce odráží, je počet uchazečů připadajících na jedno volné pracovní místo.

Tab. č. 2. 5 Volná pracovní místa v roce 2007

Měsíc	Volná pracovní místa					Poč. ucha. na 1 VPM
	celkem	pro dělníky		pro THP		
		počet	v %	počet	v %	
Leden	1622	1336	82,4	286	17,6	4,5
Únor	1835	1559	85	276	15	3,9
Březen	1828	1529	83,6	299	16,4	3,7
Duben	1866	1570	84,1	296	15,9	3,4
Květen	1936	1608	83,1	328	16,9	3,1
Červen	2025	1694	83,7	331	16,3	2,8
Červenec	1893	1572	83	321	17	3,1
Srpen	1997	1644	82,3	353	17,7	2,9
Září	1753	1425	81,3	328	18,7	3,3
Říjen	1778	1468	82,6	310	17,4	3,1
Listopad	1821	1478	81,2	343	18,8	3,0
Prosinec	1447	1198	82,8	249	17,2	3,9
Průměr	1817	1507	82,9	310	17,1	3,4

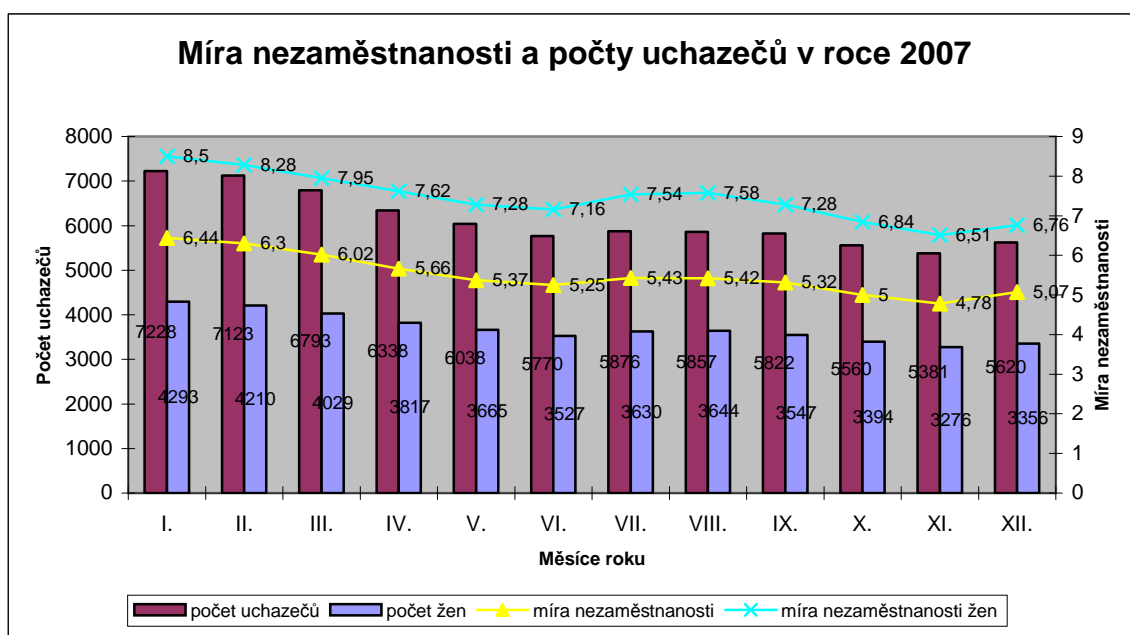
Zdroj: [14]

Nejvíce VPM bylo určeno vyučeným uchazečům zejména z řad svářečů, seřizovačů a obsluhy obráběcích strojů, nástrojařů, zámečníků, řidičů nákladního automobilu, zedníků, stavebních dělníků, obsluhy strojů obuvnické výroby. Velká poptávka byla rovněž po kuchařích, číšnicích či servírkách a prodavačích. Pro osoby se základním vzděláním bylo nahlášeno podstatně méně volných míst, přičemž se jednalo především o pomocné práce ve stavebnictví a průmyslu a o úklidové práce v restauračních zařízeních. Pro uchazeče se středoškolským a vysokoškolským vzděláním byla nejčastěji evidována místa pro projektanty, stavební mistry, stavební techniky, techniky výpočetní techniky, programátory, konstruktéry a obchodní referenty či obchodní zástupce. Většina VPM nahlášených na ÚP ve Zlíně byla u zaměstnavatelů ve zlínském regionu. Vyšší počet volných míst byl nabízen v Otrokovicích, Vizovicích a Luhačovicích. [14]

2.2.2 Aktuální stav nezaměstnanosti.²

Nezaměstnanost v okrese Zlín poklesla oproti roku 2006 o 20 %, přičemž míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2007 činila 5,07 %. Ke stejnému dni bylo na ÚP ve Zlíně evidováno celkem 5 620 uchazečů o zaměstnání.

Graf č. 2. 1 Vývoj počtu uchazečů a míry nezaměstnanosti v roce 2007

Zdroj: [14]

Co do srovnání vývoje míry nezaměstnanosti v okrese Zlín s nezaměstnaností v České republice a v jednotlivých okresech Zlínského kraje, tak dlouhodobě vykazuje okres Zlín nižší míru nezaměstnanosti než je republikový průměr. Ze všech okresů Zlínského kraje pak vykazoval Zlín nejnižší míru nezaměstnanosti od ledna do dubna a dále v červenci, listopadu a prosinci.

Ve struktuře nezaměstnanosti převyšuje míra nezaměstnanosti žen průměrnou míru nezaměstnanosti – jejich procentuální podíl je ve Zlíně dlouhodobě vyšší než republikový průměr. K 31. 12. 2007 činil podíl žen na celkové nezaměstnanosti 59,7 %, tj. 3 356 žen.

² Nezaměstnanost zde popisovaná je nezaměstnaností registrovanou - vychází z vlastních zdrojů úřadu práce s využitím databáze uchazečů o zaměstnání a zpracovaných statistických hlášení. Sledováním neregistrované nezaměstnanosti na úrovni celé republiky se zabývá výběrové šetření pracovních sil (VŠPS), které však na regionální úrovni nemá potřebnou vypovídací schopnost.

Vývoj nezaměstnanosti *absolventů* se víceméně nemění, ale rovněž bývá v okrese Zlín vyšší než republikový průměr. K 31.12.2007 bylo na ÚP Zlín evidováno celkem 412 absolventů škol a mladistvých a jejich podíl na celkové nezaměstnanosti činil 7,3 %. Podíl uchazečů se *zdravotním postižením* dosahoval ve zlínském okrese také vyšší hodnoty než celorepublikový průměr - k 31. 12. 2007 bylo zaevidováno 1 163 uchazečů se ZP a jejich podíl na celkové nezaměstnanosti činil 20,7 %.

Tab. č. 2. 6 Srovnání podílu žen, osob se zdravotním postižením, absolventů a mladistvých v roce 2007

Měsíc	Okres Zlín			Česká republika		
	podíl žen	podíl abs.	podíl OZP	podíl žen	podíl abs.	podíl OZP
	v %	v %	v %	v %	v %	v %
Leden	59,4	7,2	16,8	52,2	6,7	15,6
Únor	59,1	7,3	17,4	52,1	6,5	15,9
Březen	59,3	7,5	17,9	52,6	6,4	16,6
Duben	60,2	7,1	18,9	53,9	6,2	17,3
Květen	60,7	6,5	19,6	54,7	5,6	17,9
Červen	61,1	5,4	20,4	55,4	5,0	18,3
Červenec	61,8	6,1	20,0	56,3	5,3	17,9
Srpen	62,2	7,2	19,8	56,6	6,2	17,9
Září	60,9	10,4	19,8	55,8	8,6	18,0
Říjen	61,0	9,3	21,0	55,6	7,9	18,5
Listopad	60,9	8,1	21,3	55,1	6,9	18,8
Prosinec	59,7	7,3	20,7	53,9	6,4	18,4

Zdroj: [14]

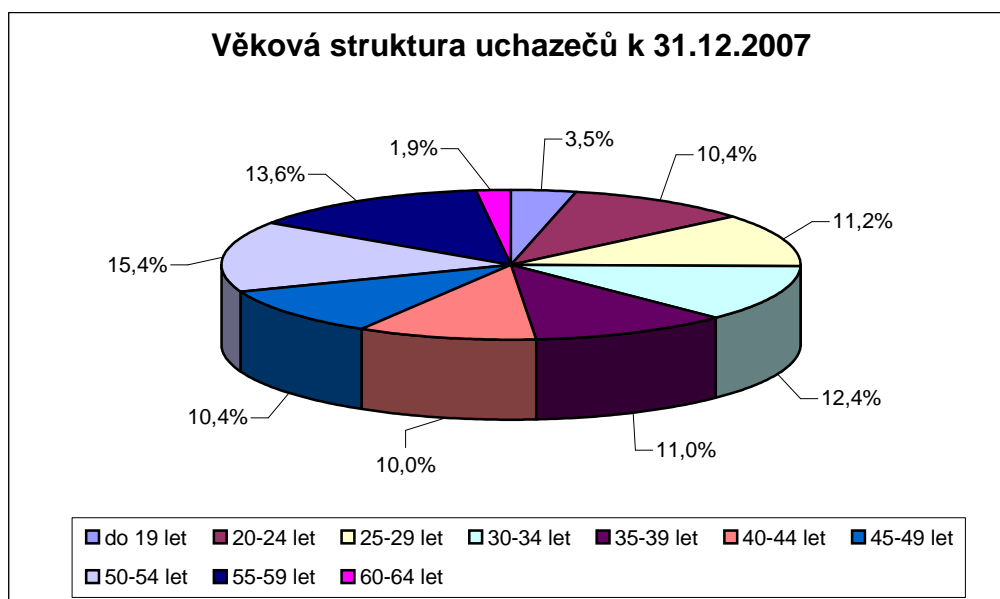
Věková struktura uchazečů o zaměstnání je následující: nejpočetnější věkovou kategorií je 50-54 let, pak 55-59 let a dále kategorie 30–34 let. Věková kategorie do 19 let výrazně zvyšuje svůj podíl pravidelně ve III. čtvrtletí, a to z důvodu evidence řady absolventů škol po ukončení letních prázdnin. Podíl vyšších věkových kategorií se každoročně o něco málo zvyšuje, v průměru o 2 – 3 %. V roce 2007 dosáhl hodnoty 30,9 %. Věková struktura uchazečů žen je trochu odlišná - nejpočetnější je kategorie 50-54 let, dále 30-34 let a 35-39 let. Věkovou strukturu můžete pozorovat z níže uvedené tabulky a grafů.

Tab. č. 2. 7 Průměrný věk uchazečů o zaměstnání

Průměrný věk	Rok 2007			
	<i>I. čtvrtletí</i>	<i>II. čtvrtletí</i>	<i>III. čtvrtletí</i>	<i>IV. čtvrtletí</i>
Průměrný věk uchazečů	40,2 let	40,6 let	39,6 let	40,6 let
Průměrný věk uchazečů - žen	39,5 let	39,7 let	38,9 let	39,9 let

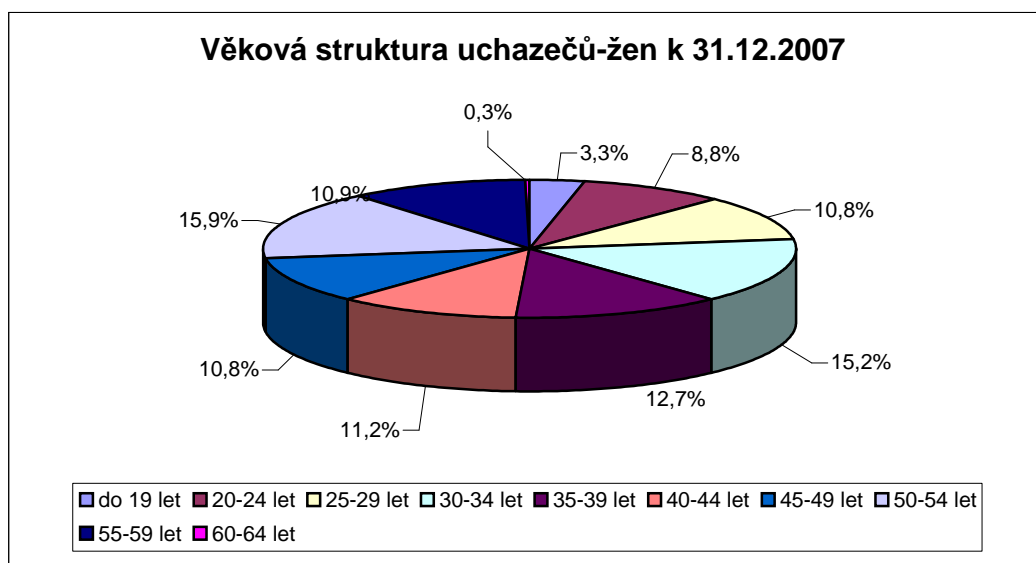
Zdroj: [14]

Graf č. 2. 2 Věková struktura uchazečů o zaměstnání k 31.12.2007

Zdroj: [14]

Graf č. 2. 3 Věková struktura uchazečů o zaměstnání – žen k 31.12.2007

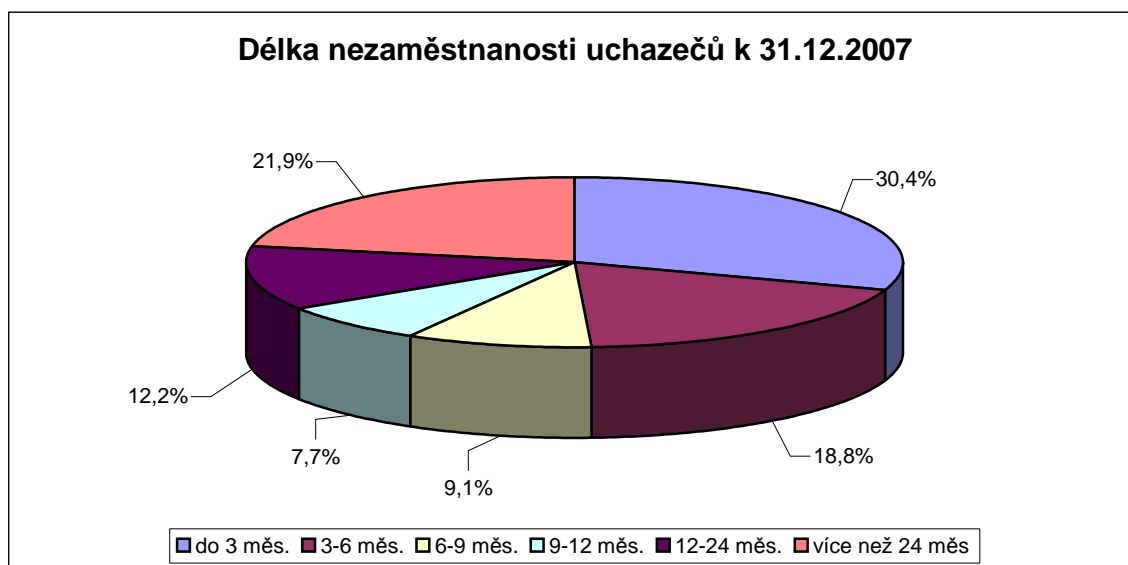

Zdroj: [14]

Vzdělání uchazečů o zaměstnání patří k nejvýznamnějším faktorům, které ovlivňují jejich možnosti uplatnění na trhu práce. Nejvíce uchazečů je v kategorii vzdělání střední odborné (vyučen) – tvoří 42,2 % z celkového počtu uchazečů. Druhou nejpočetnější kategorií jsou uchazeči o zaměstnání se základním vzděláním (20,7 %) a dále pak uchazeči s úplným odborným středním vzděláním s maturitou (18,7 %). Zastoupení uchazečů o zaměstnání s úplným středoškolským vzděláním (ÚSV - gymnázium) se pohybuje kolem 3,5 – 4 %. Tradiční hodnotu podílu kolem 4 – 5 % představují uchazeči o zaměstnání s ukončeným vysokoškolským vzděláním.

V délce evidence uchazečů o zaměstnání dochází k neustálému prodlužování průměrné délky nezaměstnanosti. Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání činí 561 dní.

Graf č. 2. 4 Délka evidence uchazečů o zaměstnání k 31.12.2007

Zdroj: [14]

Uchazeči EU, EHP a Švýcarska byli také zastoupeni v evidenci Úřadu práce ve Zlíně, a to k 31. 12. 2007 v počtu 35 občanů s cizí státní příslušností – nejvíce ze Slovenska (25) a Polska (5), dále byl v evidenci jeden občan Irska, Itálie, Nizozemska, Rumunska a Velké Británie. [14]

2.2.3 Disparity trhu práce v jednotlivých mikroregionech zlínského okresu.

Rozdíly v situaci na trhu práce v jednotlivých mikroregionech zlínského okresu jsou významné, a to zejména v souvislosti s rozvojem podnikatelských aktivit a kvalitou dopravní obslužnosti. Dlouhodobě je nejproblémovější východní část okresu. Teď se blíže podíváme na situaci v jednotlivých regionech:

Zlín

- k 31. 12. 2007 zde bylo evidováno 976 volných míst, z toho 146 míst pro THP,
- během roku došlo k poklesu nezaměstnanosti, stejně jako v celém okrese Zlín,
- největšími zaměstnavateli v této oblasti jsou: Krajská nemocnice T. Bati a.s., MITAS a.s. (zabývající se vývojem, výrobou a opravami gumárenských výrobků), TAJMAC-ZPS, a.s. (strojírenská výroba), Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně a Statutární město Zlín,
- k 31. 12. 2007 bylo evidováno 2 359 uchazečů a míra nezaměstnanosti k témuž dni činila 4,19 %, což znamená pokles o 25,04 % oproti minulému roku,
- nejvyšší míra nezaměstnanosti v tomto mikroregionu byla v obci Vlčková (9,14 %), nejnižší v obci Velký Ořechov (2,3 %).

Otrokovice

- tento mikroregion patří z hlediska zaměstnanosti k průmyslové oblasti okresu Zlín, kde jsou situováni velcí zaměstnavatelé,
- mezi největší zaměstnavatele patří: Barum Continental, s.r.o. (výroba a prodej pneumatik), který je také největším zaměstnavatelem v okrese Zlín, dále BC LOGISTICS, s.r.o. (skladové hospodářství a doprava), Continental výroba pneumatik, s.r.o. (výroba pryžových pneumatik), Continental HT Tyres, s.r.o. (výroba plášťů všeho druhu), MORAVAN-SAFETY BELTS, a.s. (výroba, montáž a prodej bezpečnostních pásů pro dopravní prostředky) a Teplárna Otrokovice, a.s.,
- počet uchazečů k 31. 12. 2007 byl 720 a míra nezaměstnanosti činila 5,24 %, tj. o 15,1 % méně ve srovnání s rokem 2006,
- nejvyšší míru nezaměstnanosti měla obec Hostišová (8,51) a nejnižší Mysločovice (1,89 %).

Vizovice

- patří dlouhodobě k oblastem s nejnižší mírou nezaměstnanosti, leží zde dvě města: Vizovice a Slušovice a jde o oblast s vysokou podnikatelskou aktivitou navazující nejen na činnost bývalého Agrokombinátu Slušovice,
- největším zaměstnavatelem je firma greiner packaging slušovice s.r.o. (zpracování polymerů, výroba výrobků z plastů), TNS SERVIS, a.s. (montážní činnost), FAGUS, a.s. (výroba tesařská a výroba dřevostaveb), TISKÁRNA REPROPRINT s.r.o. (polygrafická výroba),
- k 31. 12. 2007 zde bylo evidováno 414 uchazečů, míra nezaměstnanosti dosáhla hodnoty 4,37 %, čímž došlo k ročnímu poklesu o 25,6 %,
- nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zaregistrována v obci Lhotsko (7,44 %), naopak nejnižší v obci Neubuz (0,46 %).

Napajedla

- jsou průmyslovou částí okresu, kde nejvýznamnějším zaměstnavatelem je Fatra, a.s. zabývající se zpracováním plastů
- dalšími významnými zaměstnavateli jsou firmy: TeiKO, spol. s r.o. (výroba sanitárních zařízení z akrylátu), DLC Napajedla a.s. (silniční nákladní doprava), FANAM s.r.o. (zámečnictví, nástrojařství, kovoobrábění, výroba, instalace a opravy elektrozařízení, strojů), SERVIS-TRANSPORT-TECHNIK, a.s. (povrchová úprava tvrdochromem, nástrojářské práce), Petr Stodůlka (výroba stavebních koleček, lešenářských koz, výroba dřevěných hraček),
- k 31.12.2007 bylo evidováno 400 uchazečů a míra nezaměstnanosti dosáhla hodnoty 5,48 %, tedy roční pokles o 20 %,
- nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v obci Spytihněv (7,31 %), nejnižší v obci Napajedla.

Luhačovice

- známá lázeňská a rekreační oblast, právě do této sféry je směřována nabídka pracovních příležitostí, jde především o oblast terciárního typu,
- největšími zaměstnavateli jsou Lázně Luhačovice, a.s. (poskytování lázeňské péče včetně doplňkových služeb), ZÁLESÍ, s.r.o. (zemědělská výroba, výroba plastových a pryžových výrobků, kovoobráběčství), Podravka - Lagris a.s. (výroba

mlýnských výrobků, balicí činnost, skladování), HYDRAULICS s.r.o. (výroba čerpadel a kompresorů), Město Luhačovice (veřejná správa),

- vzhledem k charakteru zaměstnanosti v této oblasti zde dochází ke zvyšování nezaměstnanosti spíše v zimních měsících (mimosezónních),
- k 31.12.2007 byl počet uchazečů 289 a míra nezaměstnanosti dosáhla 4,65 %, tj. meziroční pokles o 9,6 %
- nejnižší míru nezaměstnanosti měla obec Pozlovice (3,01 %), naopak nejvyšší obec Horní Lhota (7,97 %).

Valašské Klobouky

- patří k oblastem s vyšší mírou nezaměstnanosti, došlo zde k redukci pracovních příležitostí zejména v oblasti zemědělství a rozvoj podnikatelských aktivit je zde podstatně menší než v ostatních částech okresu,
- dojíždění za prací mimo tuto oblast je časově i finančně náročné a ani dopravní obslužnost není dostatečná,
- největším zaměstnavatelem je pracoviště českobudějovické společnosti Groz-Beckert Czech, s.r.o., která se zabývá výrobou jehel do šicích strojů, následuje Polfin Ploština, s.r.o. (nezemědělská a pomocná výroba, výroba obalů z plastů), Conec, s.r.o. (výroba konektorů), Důbrava, chemické výrobní družstvo (chemická, kartonážní a galanterní výroba), Město Valašské Klobouky a Domov pro seniory Loučka, příspěvková organizace,
- k 31.12.2007 činil počet uchazečů 480, míra nezaměstnanosti dosáhla hodnoty 8,36 %, což je roční pokles o 6 %,
- nejvyšší míru nezaměstnanosti měla obec Haluzice (17,86 %), nejnižší obec Drnovce (2,70 %).

Slavičín

- jedná se o východní část okresu, kde situace v nezaměstnanosti není příznivá,
- největším zaměstnavatelem je Prabos plus, a.s. podnikající v obuvnickém průmyslu, dalším velkým zaměstnavatelem je TVD – Technická výroba, a.s. (kovovýroba, zámečnictví, lisování tech. pryže a plastů, práškové lakování), REMERX s.r.o. (výroba jízdních kol), PGI MORAVA, s.r.o. (strojírenská výroba) a NTS Prometal Machining, s.r.o. (výroba náhradních dílů a součástek z plastu a nekovových materiálů),

- k 31.12.2007 zde bylo 335 uchazečů, a míra nezaměstnanosti činila 6,40 %, tj. roční pokles o 19 %
- nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazovala obec Rudimov (11,82 %), nejnižší obec Lipová (5,44 %).

Brumov-Bylnice

- tento mikroregion patří k nejvýchodnějším oblastem okresu Zlín a z hlediska nezaměstnanosti je nejproblémovější,
- jde o oblast s nedostatkem pracovních příležitostí a omezenými možnostmi dojíždění do zaměstnání,
- dosahuje tradičně nejvyšší míry nezaměstnanosti ze všech mikroregionů zlínského okresu,
- mezi největší zaměstnavatele patří CEBES a.s. (výroba strojů a přístrojů), JAVORNÍK-CZ s.r.o. (zemědělská výroba, pekárna, služby), JAVORNÍK-CZ-PLUS s.r.o. (přidružená výroba – kovo, dřevo, doprava, stavebnictví), SKADAN, s.r.o. (agentura práce) a Základní škola Brumov-Bylnice,
- k 31.12.2007 zde bylo evidováno 593 uchazečů, míra nezaměstnanosti činila 10,39 %, což znamená roční pokles o 12,8 %,
- nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazovala obec Nedašova Lhota (14,06 %), nejnižší obec Návojná (8,70 %). [14]

2.3 Analýza problémových skupin uchazečů o zaměstnání

Podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti je zvýšená pozornost věnována těmto skupinám osob:

- fyzické osoby se zdravotním postižením,
- fyzické osoby do 25 let věku,
- absolventi vysokých škol po dobu 2 let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku,
- těhotné ženy, kojící ženy a matky do devátého měsíce po porodu,
- fyzické osoby pečující o dítě do 15 let věku,
- fyzické osoby starší 50 let věku,
- fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 6 měsíců,

- fyzické osoby, které potřebují zvláštní pomoc. [13]

Z výše zmíněných skupin se v okrese Zlín jeví jako neproblémovější tyto:

2.3.1 Fyzické osoby se zdravotním postižením (ZP)

Jedná se o nejproblémovější uchazeče o zaměstnání, a tím pádem i o nejohroženější skupinu na trhu práce, v níž převažují lidé, kteří mají základní vzdělání nebo jsou vyučeni. Nízká vzdělanostní úroveň je pak jedním z faktorů zhoršujícího se postavení těchto osob na trhu práce. Dalším negativním faktorem je vyšší průměrný věk této rizikové skupiny uchazečů. Výsledkem těchto faktorů je pak zejména vyšší průměrná délka evidence těchto uchazečů, která dosahuje až dvojnásobku průměrné délky evidence ostatních skupin uchazečů. Přes možnost příspěvku z APZ je zájem o zaměstnávání osob se ZP velmi malý. Z celkového počtu umístěných uchazečů pomocí APZ bylo 125 občanů se zdravotním postižením, tzn. 25,7 %.

2.3.2 Fyzické osoby do 25 let věku a absolventi VŠ

Jde rovněž o ohroženou skupinu uchazečů na trhu práce, přestože délka nezaměstnanosti absolventů je nižší než délka nezaměstnanosti jiných skupin uchazečů. Do značné míry ovlivňuje délku nezaměstnanosti ÚP, který částečně hradí zaměstnavatelům mzdové náklady přijatých absolventů a fyzických osob do 25 let věku formou příspěvků na vyhrazená společensky účelná pracovní místa. Z celkového počtu uchazečů podporovaných příspěvky APZ a zařazených do rekvalifikací bylo 19,08 % mladých do 25 a VŠ do 30 let. Absolventům bez praxe škodí delší nezaměstnanost více, než uchazečům s praxí, protože tak rychleji ztrácejí kvalifikaci. Velmi problémovou je především skupina mladistvých se základním vzděláním. Jedná se většinou o ty, kteří předčasně ukončili studium na středních školách a jejich motivace pracovat je velmi nízká a i v případě nástupu do zaměstnání v něm nevydrží příliš dlouho. K 31. 12. 2007 bylo v evidenci ÚP celkem 739 fyzických osob do 25 let a 61 absolventů VŠ do 30 let.

2.3.3 Uchazeči ve věku nad 50 let

Tito mají obvykle vysokou motivaci pracovat a jsou ochotni pracovat i v jiném oboru a přizpůsobit se tak požadavkům trhu práce. Jsou to lidé, které nezaměstnanost nejvíce poznamenává po psychické stránce, ačkoli řada z nich má před sebou ještě několik let pracovní aktivity. V rámci APZ bylo z celkového počtu uchazečů podporovaných příspěvky APZ včetně rekvalifikací 20,61 % uchazečů ve věku nad 50 let. Na rekvalifikaci bylo zařazeno 32,7 % těchto osob, na SÚPM 30,9 % a na VPP 27,7 %. Na konci roku bylo v evidenci ÚP 30,9 % osob starších 50 let, přičemž podíl těchto osob každým rokem stoupá. Převažují zde muži vzhledem k nižší věkové hranici odchodu žen do důchodu. Řada starších uchazečů také v evidenci ÚP „čeká“ na starobní nebo předčasný důchod.

2.3.4 Dlouhodobě nezaměstnaní

Patří mezi nejvíce ohroženou skupinu uchazečů na trhu práce a v rámci ní jde zejména o uchazeče zdravotně postižené a starší 50 let. Je zde nejvyšší zastoupení uchazečů, jimž chybí motivace k práci, mají špatnou pracovní morálku, problémy s alkoholem atd.. Poslední dobou se do této kategorie dostávají často uchazeči s trvalým bydlištěm v místě, kde je omezeno dopravní spojení, tj. východní část okresu, kde je nedostatek pracovních příležitostí a dojíždka za zaměstnáním je finančně a časově náročná. Lidé tak při získání zaměstnání s nízkým platem často volí nezaměstnanost a pobírají raději sociální dávky a podporu v nezaměstnanosti. Tito lidé nastupují zejména na veřejně prospěšné práce, které ovšem nejsou trvalým řešením jejich nezaměstnanosti. Výhodnější a trvalejší pomocí pro ně bývá příspěvek na vyhrazené společensky účelné pracovní místo. Na pracovní místa s příspěvkem z APZ se v roce 2007 podařilo umístit 485 uchazečů s délkou evidence nad 6 měsíců: na VPP bylo umístěno 14,2 % uchazečů a u SÚPM to bylo 46,8 % (zde se dlouhodobě dosahuje velmi dobrých výsledků). Každý druhý uchazeč evidovaný na ÚP ve Zlíně je dlouhodobě nezaměstnaný. Podíl evidovaných nad 6 měsíců je 50,8 % z celkového počtu uchazečů, přitom 12,2 % uchazečů je v evidenci více jak 1 rok a 21,9 % uchazečů více jak 2 roky. [14]

3 ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ TRHU PRÁCE V OKRESE ZLÍN POMOCÍ NÁSTROJŮ POLITIKY ZAMĚSTNANOSTI

3.1 Aktivní politika zaměstnanosti v okrese Zlín

Pro rok 2007 bylo ÚP ve Zlíně přiděleno Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) k financování aktivní politiky zaměstnanosti celkem 38 200 000,- Kč. V souladu s cíli MPSV ČR byla tato politika zaměřena na další snižování nezaměstnanosti a především na umisťování uchazečů o zaměstnání z následujících rizikových skupin:

- mladí do 25 let (minimálně 25 % zařazených uchazečů),
- starší nad 50 let (minimálně 20 % zařazených uchazečů),
- dlouhodobě nezaměstnaní – s délkou evidence nad 6 měsíců (minimálně 30 % zařazených uchazečů).

Následující tabulka ukazuje přidělení finančních prostředků na APZ do jednotlivých nástrojů a opatření.

Tab. č. 3. 1 Rozpočet aktivní politiky zaměstnanosti v r. 2007 (zaokrouhleno v tis.)

Nástroje a opatření	Čerpání rozpočtu k 31.12.2007 (v tis. Kč)	Podíl čerpání (v %)
VPP	16 798	45,6
SÚPM - vyhrazené	10 824	29,4
SÚPM - SVČ	941	2,6
SÚPM - zřízená	0	0
Chráněné dílny, pracoviště - provoz	2228	6
CHPD, CHPM ³ - zřízení	1558	4,2
Chráněné prac. - SVČ	8	0
Rekvalifikace, poradenství	4300	11,7
Překlenovací příspěvek	141	0,4
Příspěvek na zapracování	9	0
Informační materiály, semináře	35	0,1
Celkem	36 842	100

Zdroj: [14]

³ CHPD = chráněná pracovní dílna, CHPM = chráněné pracovní místo

Díky nástrojům a opatření APZ bylo v průběhu roku 2007 zařazeno 466 uchazečů o zaměstnání do pracovního poměru nebo za finančního příspěví ÚP zahájilo podnikání. Největší zájem ze strany zaměstnavatelů je stabilně o vyhrazená společensky účelná pracovní místa s příspěvkem na mzdové náklady. K vytváření míst v rámci APZ přispěla i realizace projektů ABSOLVENT (určen pro uchazeče o zaměstnání z řad absolventů škol a učilišť, kteří byli v evidenci alespoň 4 měsíce) a ABSOLVENT 2007 (pro „čerstvé“ absolventy škol) v rámci SÚPM a v rámci VPP to byl ve II. pololetí projekt OSOBNÍ ASISTENT.

Níže si charakterizujeme nejvýznamnější nástroje a opatření APZ, co do objemu vynaložených peněžních prostředků a počtu vytvořených pracovních míst, které se využívají v okrese Zlín.

3.1.1 Veřejně prospěšné práce (VPP)

Jde o pracovní příležitosti, které vytváří zaměstnavatel nejdéle na 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců a to i opakovaně. Jedná se zejména o nekvalifikované práce spočívající v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech (např. pomocné práce charitativní, činnosti sociálního či kulturního charakteru, pomocné činnosti ve školách, údržbářské práce na sportovištích atd.), a to ve prospěch obcí nebo státních či jiných obecně prospěšných institucí.

Tento způsob podpory se v roce 2007 zaměřoval především na skupinu uchazečů dlouhodobě nezaměstnaných nad 12 měsíců, dále také na uchazeče pečující o dítě do 8 let, na osoby starší 50 let a bez ohledu na délku evidence také na osoby ZP a osoby potřebující zvláštní péči. Měsíční výše příspěvku činila 7 020,- Kč. Ke konci roku byl také realizován projekt VPP – OSOBNÍ ASISTENT v mateřských a základních školách.

V průběhu roku 2007 bylo vytvořeno celkem 116 míst na VPP, na kterých bylo umístěno celkem 132 uchazečů o zaměstnání (došlo k přeořazení jiným uchazečem). Na tato místa nastupovali zejména uchazeči dlouhodobě nezaměstnaní a osoby starší 50 let. S délkou evidence nad 6 měsíců jich bylo 52,3 %, déle než 1 rok bylo v evidenci 31,1 % uchazečů a evidenci delší než 2 roky mělo 21,1 % uchazečů.

VPP byly zřizovány zejména v obcích, a to z celkového počtu 87 obcí a měst okresu Zlín v 25 z nich, tj. 28,7 %. Další pracovní místa byla vytvořena technickými správami měst, případně neziskovými organizacemi.

Na podporu VPP bylo vyplaceno celkem 16 798 434 Kč, přičemž 72,0 % z toho bylo určeno na krytí závazků z dohod uzavřených v roce 2006. Pro financování nových pracovních míst byla vyplacena částka 4 707 697 Kč.

3.1.2 Společensky účelná pracovní místa (SÚPM)

Jde o pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje (nové pracovní místo) nebo vyhrazuje (vyhrazené pracovní místo) na základě dohody s ÚP a obsazuje je uchazeči o zaměstnání. SÚPM je i pracovní místo, které zřizuje uchazeč o zaměstnání na základě dohody s ÚP za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (SÚPM – SVČ).

O příspěvek na zřízení nového SÚPM v r. 2007 nepožádal žádný zaměstnavatel, protože ti mají stabilně největší zájem o zřizování vyhrazených pracovních míst s příspěvkem na úhradu mzdových nákladů včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění.

Pro financování míst zřizovaných v roce 2007 byla vyplacena částka ve výši 4 106 011,- Kč, vzniklo 280 SÚPM a výše příspěvku byla stanovena na 4 000,- Kč měsíčně, přičemž v II. pololetí roku byla výše příspěvku zvýšena na 6 000,- Kč.

Uchazeči na tato místa byli z 83,2 % dlouhodobě nezaměstnaní s délkou evidence nad 6 měsíců. Bylo zde umístěno 23,8 % osob do 25 let, 24,5 % osob starších 50 let, 22 % osob pečujících o dítě do 8 let, 19,4 % osob se ZP a 1,8 % osob potřebujících zvláštní péči. Uplatnily se zde také již zmíněné projekty ABSOLVENT, v rámci něhož byl ovšem umístěn do pracovního poměru pouze jeden uchazeč, a projekt ABSOLVENT 2007, kde tento počet činil 20 uchazečů. Příspěvek byl přiznán také 23 uchazečům o zaměstnání, kteří začali soukromě podnikat, přičemž průměrná výše tohoto příspěvku dosahovala 43 000 Kč a pohybovala se v rozmezí od 16 500,- Kč do 60 000,- Kč. Jednalo se o podnikání v různých oborech: zednictví, finanční a realitní makléřství, povrchová úprava a svařování kovů, provozování ekologické dopravy, nehtová modeláž, komplexní vedení účetních agend a další.

Všichni uchazeči s poskytnutým příspěvkem byli absolventi rekvalifikačního kurzu pro začínající podnikatele, který byl financován z ESF.

3.1.3 Rekvalifikace

Rekvalifikace jsou realizovány jednak v rámci APZ, ale také v rámci projektů Evropského sociálního fondu (ESF). Zajišťování rekvalifikačních kurzů měl v r. 2007 na starosti odbor poradenství a zprostředkování ve spolupráci s oddělením implementace ESF. Celkem bylo v roce 2007 v rámci APZ uzavřeno 532 dohod o rekvalifikaci ve 187 kurzech a 669 dohod pro 486 uchazečů v rámci projektů ESF. Vzhledem k tomu, že někteří uchazeči a zájemci o zaměstnání absolvovali v průběhu roku více rekvalifikačních kurzů, dochází k rozdílu mezi počtem rekvalifikovaných uchazečů a zájemců a počtem uzavřených dohod.

Co se týče rekvalifikací financovaných z prostředků APZ, tak rekvalifikační kurzy byly, po přidělení finančních prostředků, zahájeny v únoru 2007. Bylo realizováno méně kurzů, které byly zaměřeny na získání počítačové gramotnosti, o které byl ze strany uchazečů o zaměstnání mimořádný zájem. Rovněž v menší míře byly uskutečňovány skupinové kurzy s následnou praxí ve firmách, do kterých byly zařazováni především uchazeči rizikových skupin, např. ženy po mateřské dovolené, absolventi škol, uchazeči se ZP či dlouhodobě nezaměstnaní. Příčinou tohoto poklesu byla realizace těchto forem rekvalifikací ve větším měřítku v rámci projektů ESF. Rekvalifikace byla zaměřena na tyto profese a činnosti, o které byl na trhu práce ze strany zaměstnavatelů zájem:

- **dělnické profese:** svařování, kurzy na získání řidičských průkazů C, D, E a obsluhy motorového vozíku, také se zvýšil zájem o strojírenské profese (především obsluha CNC strojů). Přesto je počet absolventů těchto kurzů nedostatečný vzhledem k nabídce volných míst. Nejvíce uchazeček o zaměstnání absolvovalo kurz všeobecný sanitář, sanitář pro lázně a léčebnou rehabilitaci a pracovník v sociálních službách. I když trh práce nabízí volná místa např. v obuvnickém průmyslu, stavebnictví, obchodě nebo gastronomii, není o tyto obory ze strany uchazečů zájem. Naopak se zvýšil počet uchazečů se zájmem o kurzy z oblasti služeb (kadeřník, kosmetika, masér, pedikúra, manikúra, nehtová modeláž, vizážistika). Vzhledem k možnostem uplatnění na trhu práce a kapacitě kurzů nebylo možné většině uchazečů vyhovět.

- **TH činnosti:** největší poptávka ze strany uchazečů je dlouhodobě po kurzech účetnictví a speciálních počítačových kurzech (správce počítačové sítě, počítačový grafik, administrátor www serveru, AutoCAD). Uchazeči z rizikových skupin, např. absolventi, ženy po rodičovské dovolené, byli zařazeni do kurzu technickoadministrativní pracovník. Otevřeno bylo i šest kurzů s možností získání základních znalostí s prací na počítači a v nabídce kurzů se objevily také nové typy rekvalifikací (např. realitní makléř, pracovník v cestovním ruchu, střihání a úprava psů, zubní instrumentářka, poradce pro výživu).

V roce 2007 bylo na zabezpečení rekvalifikace vyhrazeno více než 4,4 mil.Kč.

Tab. č. 3. 2 Přehled rekvalifikací v roce 2007

Počet	Rekvalifikace z ESF	Rekvalifikace z APZ	Celkem
Počet dohod s dodavateli	x	187	187
Počet rekvalifikovaných uchazečů	669	525	1 194
Počet rekvalifikovaných zájemců	0	7	7
Počet uzavřených dohod s uchazeči a zájemci	669	532	1 201

Zdroj: [14]

Tab. č. 3. 3 Vzdělanostní struktura rekvalifikovaných uchazečů v roce 2007

Vzdělání	Celkem	Podíl (v %)
Základní vzdělání	103	8,6
Nižší střední odborné vzdělání	5	0,4
Střední odborné vzdělání (vyučen)	397	33,1
Střední nebo SO bez maturity a vyučení	21	1,7
ÚSV	82	6,8
ÚSO vyučení s maturitou	115	9,6
ÚSO s maturitou bez vyučení	370	30,8
Vyšší odborné vzdělání	12	1
Bakalářské vzdělání	10	0,8
Vysokoškolské vzdělání	80	6,7
Doktorské vzdělání	6	0,5
Celkem	1 201	100

Zdroj: [14]

**Tab. č. 3. 4 Počet rekvalifikovaných uchazečů v roce 2007
podle problémových skupin**

Uchazeči	Celkem	Podíl (v %)
Fyzické osoby do 25 let	78	8
Absolventi VŠ do 30 let	14	1,5
Péče o dítě do 15 let věku	49	5,1
Starší 50 let	228	23,7
Evidence delší než 6 měsíců	376	39
Osoby zdravotně postižené	219	22,7
Celkem	964	100

Zdroj: [14]

3.1.4 Doplnkové nástroje a opatření aktivní politiky zaměstnanosti

Jedná se o ostatní nástroje a opatření, které nejsou v okrese Zlín využívány v takové míře, jako ty výše zmiňované. Jedná se o tyto nástroje:

- *chráněné pracovní místo (CHPM)*: místo vytvořené zaměstnavatelem pro osobu se ZP na základě písemné dohody s ÚP nebo osobou se zdravotním postižením, která zahajuje samostatnou výdělečnou činnost (SVČ). Toto místo musí být provozováno po dobu min. 2 let. Úřad práce může na základě písemné dohody se zaměstnavatelem nebo s osobou se ZP, která se rozhodne vykonávat SVČ, poskytnout i příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů na CHPM obsazené osobou se zdravotním postižením.
- *chráněná pracovní dílna (CHPD)*: pracoviště zaměstnavatele vymezené na základě dohody s ÚP a přizpůsobené pro zaměstnávání osob se ZP, kde je v průměru zaměstnáno nejméně 60 % těchto zaměstnanců ročně. CHPD musí být provozována po dobu nejméně 2 let a úřad práce může rovněž na základě dohody se zaměstnavatelem poskytnout zaměstnavateli příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů této dílny.

Finanční náklady na příspěvky na provozní náklady CHPD a CHPM představují částku přesahující 2 mil. Kč (v r. 2007 to bylo 2 228 000,- Kč). Dohody byly uzavřeny s 11 zaměstnavateli a příspěvek na provozní náklady byl poskytnut pro 247 pracovníků chráněných dílen nebo pracovišť. V roce 2007 bylo umístěno na CHPM 14

uchazečů o zaměstnání a 23 uchazečů bylo umístěno v rámci CHPD. Zřízená místa se týkají pracovních míst jako administrativní pracovník operačně-distribučního střediska, obchodní zástupce - řidič, servisní technik motorových čtyřkolek, obsluha v kavárně, pracovník v dílně, školník - technický pracovník. Uchazeči nastupující na tato pracovní místa byli občany se zdravotním postižením. Na místa v chráněných dílnách byl poskytnut příspěvek ve výši od 50 000,- Kč do 60 000,- Kč na jednoho pracovníka a na zřízení CHPM byl poskytnut příspěvek ve výši od 50 000,- Kč do 70 000,- Kč na jednoho pracovníka.

- *příspěvek na podporu zaměstnávání osob se ZP zaměstnavatelům zaměstnávajícím více jak 50 % osob se zdravotním postižením:* je poskytován na základě zákona o zaměstnanosti, poskytuje jej ÚP – zpětně za čtvrtletí - zaměstnavatelům zaměstnávajícím více jak 50 % osob se ZP a je určen ke kompenzaci zvýšených nákladů souvisejících se zaměstnáváním těchto osob. Celkově byl v roce 2007 tento příspěvek poskytnut 73 zaměstnavatelům, a to v celkové výši 48 154 624,- Kč.
- *překlenovací příspěvek:* určen na životní náklady začínajícího podnikatele, který v prvních měsících svého podnikání nemá dostatečné příjmy, v r. 2007 byl poskytnut celkem 20 začínajícím podnikatelům, a to v celkové výši 7 068,- Kč,
- *příspěvek na dopravu:* zaměstnavateli zabezpečujícímu každodenní dopravu svých zaměstnanců do a ze zaměstnání, protože hromadnými dopravními prostředky není provozována doprava vůbec nebo nedostatečně v rozsahu neodpovídajícímu potřebám zaměstnavatele,
- *příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program:* určen zaměstnavateli, který přechází na nový podnikatelský program a nemůže zabezpečit pro své zaměstnance práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby,

Výše dva zmíněné příspěvky nebyly v daném období využity.

- *příspěvek na zapracování:* určen zaměstnavateli, který přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému ÚP věnuje zvýšenou péči a kterého bude na dané místo zapracovávat další zaměstnanec či zaměstnanci zaměstnavatele. Je určen

zejména těm, kteří nastupují do oboru, ve kterém nemají kvalifikaci ani praxi nebo se vrací na trh práce po delší době. V průběhu roku 2007 byl poskytnut tento příspěvek na jednoho uchazeče, a to ve výši 4 000,- Kč měsíčně po dobu 3 měsíců.

Tab. č. 3. 5 Počet uchazečů umístěných s příspěvkem APZ v roce 2007

Nástroje	Počet vytvořených míst	Podíl (v %)	Umístění uchazeči	Podíl (v %)
VPP	116	26	132	28,3
SÚPM – SVCČ	23	5,2	23	5
SÚPM – vyhrazená	280	62,8	273	58,6
Příspěvek na zapracování	1	0,2	1	0,2
CHPD, CHPM (SVCČ)	26	5,8	37	7,9
Celkem	446	100	466	100

Zdroj: [14]

3.2 Evropský sociální fond (ESF) a jeho využití v rámci zlínského okresu

Jak již bylo zmíněno, tak rekvalifikace může být realizována buď v rámci APZ, anebo s využitím finančních prostředků ESF. Rekvalifikace financované touto formou probíhají v *národních a grantových projektech*, které se dále dělí podle oblastí, do kterých směřují – tzv. opatření:

- opatření 1.1: Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání,
- opatření 2.1: Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí,
- opatření 4.1: Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti.

Pro programovací období 2004 – 2006 bylo pro úřady práce Zlínského kraj přiděleno přibližně 283 mil. Kč.

3.2.1 Národní projekty

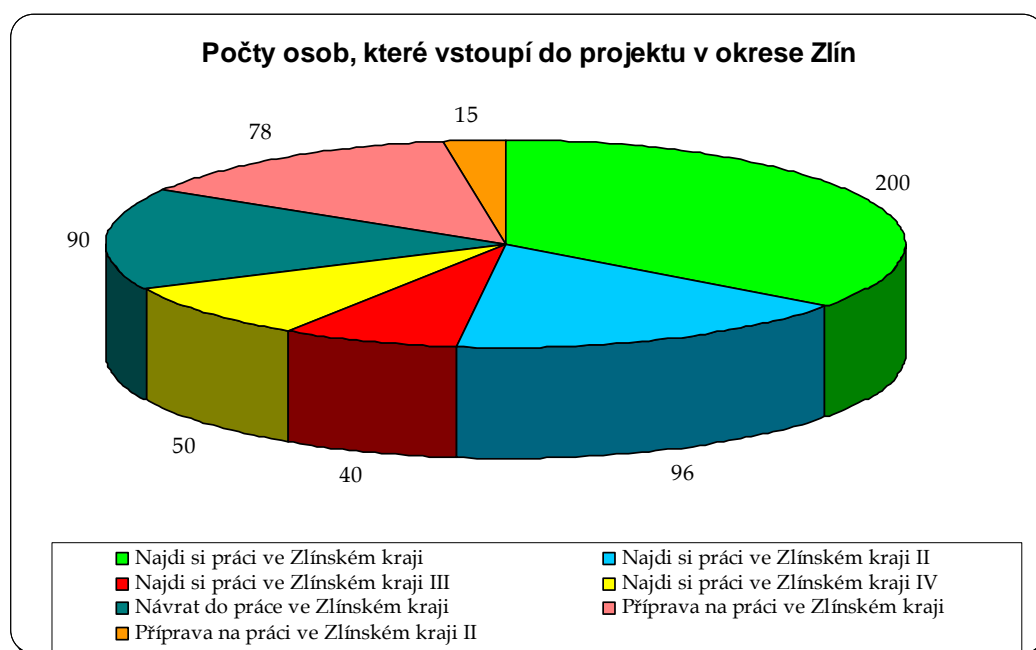
Tyto projekty vytváří ÚP Zlín ve spolupráci s ostatními ÚP ve zlínském kraji a realizátorem je externí subjekt, který zvítězí ve výběrovém řízení (veřejné zakázce) na dodavatele projektu. V průběhu roku byly uskutečněny tyto projekty:

- **Najdi si práci ve Zlínském kraji** je určen pro osoby nezaměstnané méně než jeden rok. Jeho obsahem je měsíční každodenní výuka práce s počítačem spojená s neprofesním školením (rady do zaměstnání, nácvik pohovorů se zaměstnavatelem, právní minimum, informace o EU, apod.). Po této části účastníci obdrží osvědčení o absolvování počítačového kurzu a nastoupí na specifickou rekvalifikaci (řidič, svářeč, obsluha CNC, pečovatelka, účetnictví atd.) nebo absolvují 3měsíční jazykovou výuku. Cílem je zde nalézt v průběhu nebo i po ukončení projektu zaměstnání.
- **Najdi si práci ve Zlínském kraji II** má obdobný obsah jako výše uvedený projekt. Teoretická část zahrnuje počítačový kurz zaměřený na získání certifikátu ECDL a tato zkouška je také součástí projektu. Dále je rozšířena nabídka rekvalifikačních kurzů a poslední aktivitou je dotované zaměstnání.
- **Najdi si práci ve Zlínském kraji III** je téměř shodný s předchozím projektem, tedy je opět určen pro osoby nezaměstnané méně než 1 rok, obsahem je měsíční každodenní výuka práce s počítačem spojená s neprofesním školením. Poté co účastníci obdrží osvědčení o absolvování počítačového kurzu, nastoupí na specifickou rekvalifikaci v délce až 6 měsíců nebo absolvují 3měsíční jazykovou výuku. Poslední aktivitou projektu je dotované zaměstnání v délce 9 měsíců.
- **Najdi si práci ve Zlínském kraji IV** je určen pro uchazeče a zájemce o zaměstnání všech kategorií dosaženého vzdělání, kteří jsou v evidenci méně než 12 měsíců. Projekt zahrnuje aktivity jako neprofesní vzdělávání, výuku PC a specifickou výuku. Ta v tomto případě obsahuje jak specifické rekvalifikace (např. pracovník v sociálních službách, správce PC sítě, účetnictví, řidič C, atd.) tak 3měsíční jazykovou výuku (anglický jazyk).
- **Příprava na práci ve Zlínském kraji** je určen pro osoby nezaměstnané více než 1 rok, které dále splňují jednu z uvedených podmínek: zdravotní postižení,

základní vzdělání, věk do 25 nebo nad 50 let nebo jsou sociálně vyloučené. Obsahem projektu je 3měsíční motivační kurz zahrnující neprofesní školení spojený s praxí ve firmách v délce 35 dnů.

- **Příprava na práci ve Zlínském kraji II** má obdobné aktivity jako právě zmíněný projekt, ale zahrnuje navíc možnost absolvovat specifickou rekvalifikaci, popř. 2 vybrané rekvalifikace.
- **Návrat do práce ve Zlínském kraji** je určen pro osoby nezaměstnané více než 1 rok. Jeho obsah je obdobný jako u projektu Najdi si práci ve Zlínském kraji s výjimkou toho, že první část projektu trvá 2 měsíce a zahrnuje větší hodinovou dotaci, jak pro počítačový kurz, tak pro neprofesní školení. Po ukončení je účastníkům zprostředkována specifická rekvalifikace a poté dotované zaměstnání až na dobu 1 roku.

Graf. č. 3. 1 Předpokládané počty osob, které vstoupí do národních projektů v okrese Zlín

Zdroj: [14]

3.2.2 Regionální grantové projekty

Odbor poradenství a zprostředkování zabezpečoval rovněž rekvalifikace, které byly realizovány v rámci grantových projektů. Tyto vytváří a předkládají podnikatelské a nepodnikatelské subjekty na základě výzvy k předkládání žádostí o finanční podporu, kterou

vyhlašuje ÚP. Výzva vymezuje pouze základní rámcové podmínky projektu jako je např. uznatelný okruh aktivit, cílové skupiny, finanční podmínky, max. délku trvání apod.. Obsah projektu, jeho cíle, délku, konkrétní aktivity, plánované výstupy a přínosy definují jednotliví předkladatelé.

V rámci Opatření 1.1. bylo v letech 2005 – 2007 podpořeno vytvoření 348 nových pracovních míst a proškoleno 2 216 osob, u Opatření 4.1 to bylo 28 nových pracovních míst a 9857 proškolených osob. V roce 2007 bylo ve zlínském okrese realizováno celkem 21 projektů, a to v celkové hodnotě 60 740 780 Kč (38 256 685 Kč pro Opatření 1.1 a 22 484 095 Kč pro Opatření 4.1).

Mezi příjemce podpory z těchto projektů patřili: MARLIN B&V, s. r. o., Centrum služeb postiženým Zlín, Slovácké strojírny, akciová společnost, Naděje Zlín, RUDOLF JELÍNEK, a.s., Lázně Luhačovice, a.s., Dopravní společnosti Zlín – Otrokovice, s.r.o. a další. [14]

4 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Z analýzy trhu práce, která je součástí této práce je patrné, že i v okrese Zlín se vyskytují uchazeči o zaměstnání, kterým je při zprostředkování zaměstnání ze strany úřadu práce věnována zvýšená péče, a to proto, že tito pro svůj zdravotní stav, věk, péči o dítě nebo z jiných důvodů tuto zvýšenou péči potřebují. V rámci zlínského okresu se jedná především o tyto skupiny uchazečů: fyzických osob se zdravotním postižením, fyzických osob do 25 let věku a absolventů vysokých škol po dobu 2 let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku, dále fyzických osob starších 50 let věku a v poslední řadě fyzických osob, které jsou v evidenci uchazečů o zaměstnání vedeny déle než 6 měsíců.

Pomocí výše uvedeným ohroženým skupinám na trhu práce má aktivní politika zaměstnanosti a dále také Evropský sociální fond, z něhož jsou čerpány finanční prostředky na různé projekty – národní či regionální grantové. APZ nabízí rozličné způsoby, jak zapojit uchazeče o zaměstnání do pracovního procesu. V okrese Zlín to jsou především vyhrazená SÚPM, která představovala kolem 60 % všech vytvořených pracovních míst, druhým nejvýznamnějším nástrojem jsou VPP, jejichž podíl se pohybuje kolem 30 %. Jsou zde ovšem i nástroje, které nemají takový přínos, a sice příspěvek na zapracování, příspěvek na dopravu

a příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program. Tyto nejsou dlouhodobě buďto vůbec nebo jen minimálně využívány, a tak by bylo možná lepší uvažovat o jejich zrušení nebo zjednodušení administrativního procesu pro jejich získání – v tomto případě je však nutné dbát na to, aby nedocházelo ke zneužívání zlepšené přístupnosti k těmto dávkám. Co se týče využívání ESF, tedy klíčového finančního nástroje pro realizaci Evropské strategie zaměstnanosti, tak v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) jsou vymezeny priority pro podporu rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti v rámci Cíle Konvergence, a to pro období 2007-2013. Hlavním cílem tohoto programu je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU. Tento cíl zajišťuje realizaci Strategických cílů Národního strategického referenčního rámce 2007-2013 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“ a „Konkurenceschopná česká ekonomika“. OP LZZ vymezuje pět základních prioritních os, z nichž bych se chtěla pozastavit především u osy Veřejná správa a veřejné služby. Důvodem je to, že činnost veřejné správy, ať již státní či regionální, považuji za klíčovou v procesu správného fungování institucí jako jsou úřady práce, okresní správy sociálního zabezpečení, finanční úřady, živnostenské apod.. Myslím si, že je nutné zvýšit kvalitu a efektivitu činnosti těchto subjektů a především jejich vzájemnou kooperaci, protože pakliže tyto úřady a instituce budou spolupracovat, tak mohou mnohem lépe bojovat s jevy, které se vyskytují na trhu práce. Jedná se zejména o práci načerno, kdy si lidé pobírající podporu v nezaměstnanosti zároveň přivydělávají. Kdyby docházelo k častějším a důslednějším kontrolám ze strany příslušných úřadů, tak by se alespoň částečně mohlo zamezit této aktivitě, která de facto odnímá příležitost uchazečů v evidenci úřadu práce být začleněn do pracovního poměru. Stejný efekt má rovněž tzv. švarc systém, tedy ekonomická činnost, při které osoby vykonávající pro zaměstnavatele běžné činnosti nejsou jeho zaměstnanci, ale formálně vystupují jako samostatní podnikatelé. Dochází tak mj. ke krácení daní či neplacení pojistného jak na zdravotní, tak sociální pojištění. Mám dojem, že mnozí z nás ví, nebo alespoň tuší, že nejde o ojedinělou praxi a mnozí jedinci jsou v této oblasti oněmi „praktikanty“. Příkladem mohou být drobné strojírenské firmy, nástupnické po velké strojírenské firmě ZPS Zlín, kde se běžně zaměstnávají lidé v hodinové fakturační sazbě ze Slovenska, případně výrobci kontejnerů v regionu, kteří na stejném principu zaměstnávají české občany.

Mnohými diskutovaná problematika se týká sociálních dávek, což je rovněž jeden z faktorů, který ovlivňuje počet uchazečů v evidenci úřadů práce, a to celorepublikově. Jde o to, že mezi námi existují jedinci, kteří těchto dávek zneužívají. Jedná se o případy, kdy tito

ztratí zaměstnání a když se pak mají rozhodovat, zda budou aktivně vyhledávat nové pracovní uplatnění nebo zůstanou nezaměstnanými, tak volí druhou variantu. Vysvětlení je jednoduché a je dáno právě šíří sociálních dávek, které se těmto osobám nabízejí, a jejich dostupností. Od letošního roku, kdy došlo k mnohým změnám v sociální oblasti, byly např. změněny parametry pro čerpání rodičovského příspěvku a některé příspěvky byly rovněž zrušeny. Přestože se tato oblast reformuje, stále dochází k jejímu zneužívání. Proto bych doporučila, aby docházelo k pečlivějšímu posuzování osob, které o tyto dávky žádají a dále, aby byla situace těchto osob sledována a průběžně vyhodnocována.

V rámci zlínského okresu je také nutno poukázat na situaci v dopravě. Mám tím na mysli především fakt, že zde stále není vybudována dálnice, která by spojovala krajské město Zlín s ostatními důležitými městy, a tudíž umožňovala zájemcům o práci v jiném, vzdálenějším regionu do této oblasti pohodlně a ekonomicky dojíždět. Zase se zde naráží na problematiku neefektivnosti počínání některých státních institucí, které nejsou schopny efektivním způsobem a v rozumném čase zajistit, aby došlo k vybudování právě těchto, ale i jiných rychlostních komunikací a kvalitních spojnic, které by mj. mohly i výrazně snížit nehodovost na našich silnicích, odstranit problém s kamiony, které některé obce doslova „drancují“ svými průjezdy. Ale když se vrátím na trh práce, tak jsem toho názoru, že s vybudováním kvalitních komunikací by došlo ke snížení počtu uchazečů o zaměstnání, protože ti by pak mohly hledat pracovní uplatnění i v jiných blízkých regionech s tím, že bych zde mohli dojíždět právě po těchto komunikacích. S dopravní dostupností se rovněž pojí budování nových průmyslových zón, které by – kdyby zde posléze byly vybudovány – zajisté nabídly nová pracovní místa. Může se zde objevit otázka, kde vzít finanční prostředky na vybudování nových komunikací. Řešením může být půjčka nebo využití fondů EU pro oblast budování infrastruktury.

V neposlední řadě bych se chtěla zmínit o oblasti, v níž jsou dle mého názoru stále rezervy, a to je informovanost o možnostech čerpání finanční podpory z evropských strukturálních fondů. Existují sice subjekty či oddělení úřadů práce, které se právě touto činností zabývají a snaží se zpřístupnit tyto prostředky jejich žadatelům, ale i přesto tato aktivita není natolik propracovaná, aby se o možnostech financování z EU dozvěděli drobní živnostníci a menší firmy, kterým by tato pomoc mohla výrazně prospět a umožnit tak případné rozšíření podnikání a s tím související přijímání dalších zaměstnanců. Myslím, že pověřené osoby či oddělení by měli být aktivnější ve vztahu k možným příjemcům podpory ze strukturálních fondů. Kontaktovat tyto subjekty, informovat je o možnostech čerpání

a především jim být oporou při podávání žádostí a vůbec při veškerých nutných úkonech s tím souvisejících.

ZÁVĚR

Tato práce seznamuje čtenáře se situací na trhu práce v konkrétním regionu, a to v okrese Zlín. Každý region má svá specifika v této oblasti, stejně jako v oblastech jiných, a proto se i zlínský okres vyznačuje určitými parametry, které jsou pro něj charakteristické. Jedním z nich je např. fakt, že jde o oblast se zaměřením na gumárenský, plastikářský či strojírenský průmysl – v mikroregionech Otrokovice, Napajedla a Zlín. Zastoupení služeb pak můžeme najít mikroregionu Luhačovice, což je lázeňský a rekreační areál. Dalším specifikem je to, že jde o pohraniční oblast. Jsou zde proto „slabší“ mikroregiony - Slavičín, Valašské Klobouky a Brumov-Bylnice, které se vyznačují vyšší mírou nezaměstnanosti a celkovou horší situací na trhu práce. Za zmínku také stojí to, že okres Zlín patří obecně k oblastem s nižší mírou celkové nezaměstnanosti, a to jak celorepublikově, tak v rámci Zlínského kraje.

Ústředním tématem byla identifikace a následná analýza problémových skupin na tomto regionálním trhu práce. Bylo zjištěno, že mezi nejvíce ohrožené skupiny obyvatel, co do pracovního uplatnění, patří dlouhodobě nezaměstnaní – tedy déle než 6 měsíců, dále fyzické osoby starší 50 let, zdravotně postižení občané a poslední skupinu tvoří fyzické osoby do 25 let věku a absolventi vysokých škol. Asi nejpalčivějším problémem jsou dlouhodobě nezaměstnaní, jejichž umístitelnost na trh práce je už poněkud složitější.

O řešení situace výše zmíněných skupin se snaží Aktivní politika zaměstnanosti se svými finančními podporami, rekvalifikačními kurzy či poradenskou činností, a dále pak Evropský sociální fond. Přestože tyto nástroje podporují zaměstnávání uchazečů evidovaných na úradech práce, tak zde přetrvávají určité negativní jevy, se kterými je třeba „bojovat“ a snažit se je eliminovat. Jedná se např. o zneužívání sociálních dávek, praktikování práce načerno či využívání tzv. švarc systému z 90. let. V rámci řešení těchto, ale třeba i dalších problémů, zde byly podány návrhy či jakási doporučení, které by mohli situaci zlepšit. Jednalo by se především o vyřešení dopravní situace v regionu, kde chybí spojení s ostatními městy a hlavně s rychlostními komunikacemi typu dálnice. Dále je částečně řešení spatřováno v mnohem pečlivějším a přísnějším posuzování žadatelů o sociální dávky a příspěvky. Bylo by možná také žádoucí, aby docházelo k větší kooperaci mezi jednotlivými zainteresovanými úřady, tj. úřady práce, finančními úřady apod.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY V ABECEDNÍM USPOŘÁDÁNÍ PODLE AUTORŮ

Monografie:

- [1] HANČLOVÁ, J. a kol. *Modelování a klasifikace regionálních trhů práce*. Ostrava: EkF VŠB-TUO, 2002. 146 s. ISBN 80-248-0220-1.
- [2] JUREČKA, V. *Makroekonomie – Základní kurs*. Ostrava: EkF VŠB-TUO, 2005. 312 s. ISBN 80-248-0530-8.
- [3] MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: SLON, 2002. 172 s. ISBN 80-86429-08-3.
- [4] ŠIMEK, M. *Ekonomie trhu práce A*. Ostrava: EkF VŠB-TUO, 2007. 171 s. ISBN 978-80-248-1416-2.

Internetová monografie:

- [5] *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost* [online]. Únor 2007.
Dostupné na WWW:
http://www.businessinfo.cz/files/2005/070514_OP_LZZ_brezen07.pdf.
- [6] *Výroční zpráva Zlínského kraje 2005* [online]. Zlínský kraj – informační portál [online]. Dostupné na WWW: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=30495&nid=3468&doctype=ART>

Internetové zdroje:

- [7] HAVLÍČKOVÁ, K. *Jak bojovat proti nezaměstnanosti* [online]. Peníze.cz, 2000 – 2007. Srpen 2008, [cit. 26. 8. 2005]. Dostupné na WWW: <http://www.penize.cz/17506-jak-bojovat-proti-nezamestnanosti>. ISSN 1213-2217

- [8] SKLENÁŘ, P. *Lék na dlouhodobou nezaměstnanost? Nízké sociální dávky* [online]. Peníze.cz, 2000 – 2007. Únor 2008, [cit. 14. 2. 2008]. Dostupné na WWW: <http://www.penize.cz/41857-lek-na-dlouhodobou-nezamestnanost-nizke-socialni-davky>. ISSN 1213-2217
- [9] WIKIPEDIA [online]. 1996 – 2008. Duben 2007 [cit. 30. 4. 2007]. Dostupné na WWW: <http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/445174-svarc-system>
- [10] WIKIPEDIA [online]. 1996 – 2008. Prosinec 2007 [cit. 8. 12. 2007]. Dostupné na WWW: <http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/491511-zlin-okres-zlin>
- [11] ZÁKUTNÝ, P. Zlínský kraj – informační portál [online]. Listopad 2002, [cit. 22. 11. 2002]. Dostupné na WWW: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?nid=3581&docid=27945&doctype=ART&did=3653>
- [12] ZLÍN.CZ – INFORMAČNÍ SERVER [online]. Dostupné na WWW: <http://zlin.cz/index.php?ID=81767>. ISSN 1214-6897

Legislativa:

- [13] *Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti* [online]. business center. cz, 1998 – 2008. Dostupné na <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zamestnanost/>. ISSN 1213-7235

Ostatní zdroje:

- [14] *Zpráva o situaci na trhu práce v roce 2007*, Úřad práce Zlín, 2008.

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

NAIRU	Nonaccelerating Inflation Rate of Unemployment (inflaci neakcelerující míra nezaměstnanosti)
NUTS	z franc. Nomenclature des Unites Territoriales Statistique (statistické územní jednotky Evropské unie)
NUTS-CZ	normalizovaná klasifikace územních celků v České republice
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
VŠPS	výběrové šetření pracovních sil
RSCP	regionální statistika ceny práce
EPZ	evidenční počet zaměstnanců a jejich mzdy
UVPM	uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa
ZPS	změněná pracovní schopnost
SUVPM	struktura uchazečů a volných pracovních míst
KZAM	klasifikace zaměstnání
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SVČ	samostatně výdělečná činnost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OKEČ	odvětvová klasifikace ekonomických činností
OZP	osoba zdravotně postižená
TZP	těžce zdravotně postižená osoba
EU	Evropská unie
EHP	Evropský hospodářský prostor
VPM	volné pracovní místo
ÚP	úřad práce
THP	technicko-hospodářský pracovník
ZP	zdravotně postižení
ÚSV	úplné středoškolské vzdělání
APZ	aktivní politika zaměstnanosti
SÚPM	společensky účelná pracovní místa
VPP	veřejně prospěšné práce
CHPM	chráněná pracovní místa
CHPD	chráněné pracovní dílny
ESF	Evropský sociální fond
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé bakalářské práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 22. 4. 2008

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Budovatelská 4817
760 05 ZLÍN 5

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Počty zaměstnavatelů a pracovníků v jednotlivých odvětvích ekonomické činnosti u sledovaných firem ke dni 31.12.2007

Příloha č. 2 – Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání v I. a II. čtvrtletí roku 2007

Příloha č. 3 – Přehled rekvalifikačních kurzů za rok 2007 v rámci APZ

Příloha č. 4 – Tok nezaměstnanosti za rok 2007

Příloha č. 1 - Počty zaměstnavatelů a pracovníků v jednotlivých odvětvích ekonomické činnosti u sledovaných firem ke dni 31.12.2007

Odvětví	Zaměstnavatelé	Pracovníci	Muži	Ženy	THP	Dělníci	OZP	TZP	Důchodci	Cizinci	EU
Zemědělství, myslivost, lesní hospodářství	14	1488	966	522	418	1070	64	9	76	0	20
Zpracovatelský průmysl	145	20967	14793	6174	4661	16306	803	52	337	106	401
Výroba elektřiny, plynu a vody	5	770	579	191	235	535	25	2	60	0	0
Stavebnictví	33	2454	2064	390	949	1505	66	20	76	0	108
Obchod a opravy spotřebičů	31	2299	1419	880	1214	1085	44	5	62	0	9
Pohostinství, ubytování	6	470	95	375	130	340	32	4	13	0	7
Doprava, sklad, pošty	17	1858	1217	641	759	1099	48	2	32	2	47
Peněžnictví a pojišťovnictví	2	147	25	122	147	0	4	0	2	0	0
Nemovitosti, výzkum, vývoj	21	1668	1144	524	1042	626	128	9	161	0	34
Veřejná správa, obrana, sociální věci	12	2369	787	1582	2216	153	77	9	56	0	4
Školství	52	3575	1051	2524	2905	670	92	6	234	11	74
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	21	3757	698	3059	2409	1348	125	18	117	4	77
Ostatní	14	859	467	392	257	602	38	1	59	2	1

Zdroj: [14]

Příloha č. 2 - Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání v jednotlivých čtvrtletích roku 2007

Vzdělání	I. čtvrtletí				II. čtvrtletí				III. čtvrtletí				IV. čtvrtletí			
	celkem		ženy		celkem		ženy		celkem		ženy		celkem		ženy	
	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %
Bez vzdělání	7	0,1	6	0,1	5	0,1	4	0,1	5	0,1	5	0,1	7	0,1	4	0,1
Neúplné základní vzdělání	0	0	0	0	2	0	1	0	2	0	2	0	0	0	0	0
Základní vzdělání a praktická škola	1480	21,8	948	23,5	1280	22,2	833	23,6	1184	20,3	779	22	1164	20,7	755	22,5
Nižší střed.vzdělání	6	0,1	4	0,1	4	0,1	3	0,1	2	0	1	0	2	0	2	0,1
Nižší střed. odborné vzdělání	111	1,6	53	1,3	77	1,3	49	1,4	106	1,9	61	1,7	87	1,5	47	1,4
Střední odborné vzdělání - vyučen	2918	43	1526	37,9	2372	41,1	1294	36,7	2304	39,6	1261	35,6	2370	42,2	1258	37,5
Střední odborné vzdělání - bez maturity	87	1,3	72	1,8	71	1,2	59	1,7	70	1,2	54	1,5	62	1,1	53	1,6
ÚSV	254	3,7	186	4,6	223	3,9	165	4,7	221	3,8	166	4,7	219	4	159	4,7
ÚSO - vyučen s maturitou	348	5,1	183	4,5	279	4,8	158	4,5	359	6,2	200	5,7	307	5,5	182	5,4
ÚSO - s maturitou	1204	17,7	845	21	1090	18,9	770	21,8	1159	19,9	812	22,9	1052	18,7	725	21,6
Vyšší odborné vzdělání	38	0,5	30	0,7	38	0,7	31	0,9	40	0,7	31	0,9	39	0,7	28	0,8
Bakalářské vzdělání	72	1,1	51	1,3	57	1	36	1,0	59	1	33	0,9	39	0,7	22	0,7
Vysokoškolské vzdělání	250	3,7	115	2,9	256	4,4	114	3,2	297	5,1	137	3,9	255	4,5	116	3,5
Doktorské vzdělání	18	0,3	10	0,3	16	0,3	10	0,3	14	0,2	5	0,1	17	0,3	5	0,1

Zdroj: [14]

Příloha č. 3 - Přehled rekvalifikačních kurzů za rok 2007 v rámci APZ

Název rekvalifikace	Počet kurzů	Celkem	Počet žen	Počet mužů
Obsluha osobního počítače	6	65	55	10
Počítačový grafik	3	15	11	4
Administrátor www serveru	3	14	3	11
Správce počítačové sítě	2	8	0	8
AutoCAD	2	6	1	5
Účetnictví	6	62	61	1
Mzdové účetnictví	2	20	20	0
Masér sportovní, rekondiční	3	5	4	1
Masér – NZP	2	4	4	0
Pedikúra, manikúra	2	6	6	0
Kosmetika	2	2	2	0
Pracovník v sociálních službách	5	17	16	1
Pečovatelka	2	3	3	0
Sanitář pro lázně a léčebné rehabilitace	1	14	14	0
Všeobecný sanitář	2	17	17	0
Barman	1	3	1	2
Poradce pro výživu	1	1	1	0
Technickoadministrativní pracovník	8	28	28	0
Vyhláška č. 50/78 Sb.	2	9	0	9
Řidič ADR, C, D, E	65	69	2	67
Řidič motorového vozíku	9	43	2	41
Projektový manažer	1	8	5	3
Svářeč	29	67	0	67
Obsluha motorové pily, křovinořezu, kolového traktoru, stavební stroje	7	8	0	8
Obsluha CNC strojů	9	9	0	9
Technik tlak., plyn.zařízení	2	2	0	2
Stříhání a úprava psů	2	2	2	0
Základy podnikání	2	19	13	6
Pracovník služeb cestov.ruchu	1	1	1	0
Obchodník s nemovitostmi	1	1	0	1
Kadeřnice	1	1	1	0
Zubní instrumentářka	1	1	1	0
Řidič dopravy nemocných a raněných	1	1	0	1
Vizážistka	1	1	1	0
Celkem		532	275	257

Zdroj: [14]

Příloha č. 4 - Tok nezaměstnanosti za rok 2007

Období	Uchazeči ke konci minulého období	Nově hlášení	Vyřazení	Z toho umístění ÚP	Procento umístěných ÚP	Vyřazení sankčně	Uchazeči ke konci sledovaného období
Leden	7022	1169	963	196	20,4	101	7228
Únor	7228	795	900	268	29,8	106	7123
Březen	7123	680	1010	366	36,2	120	6793
I. čtvrtletí	7022	2644	2873	830	28,9	327	6793
Duben	6793	677	1132	478	42,2	114	6338
Květen	6338	672	972	335	34,5	144	6038
Červen	6038	622	890	234	26,3	128	5770
II. čtvrtletí	6793	1971	2994	1047	35,0	386	5770
I. pololetí	7022	4615	5867	1877	32,0	713	5770
Červenec	5770	854	748	153	20,5	161	5876
Srpen	5876	784	803	153	19,1	143	5857
Září	5857	996	1031	258	25,0	98	5822
III. čtvrtletí	5770	2634	2582	564	21,8	402	5822
Říjen	5822	759	1021	276	27,0	157	5560
Listopad	5560	707	886	276	31,2	108	5381
Prosinec	5381	664	425	130	30,6	74	5620
IV. čtvrtletí	5822	2130	2332	682	29,2	339	5620
II. pololetí	5770	4764	4914	1246	25,4	741	5620
Celkem	7022	9379	10781	3123	29,0	1454	5620

Zdroj: [14]

Resumé

Tato bakalářská práce s názvem „Analýza vybraných problémů trhu práce v okrese Zlín“ je věnována oblasti trhu práce v konkrétním regionu - okrese Zlín. První část se zabývá spíše teoretickou rovinou – vymezením teoreticko-metodologických souvislostí nezaměstnanosti a analýzy trhu práce, definováním základních pojmů, faktory ovlivňujícími vznik nezaměstnanosti či důsledky tohoto jevu. Jsou zde také popsány přístupy jednotlivých ekonomických škol k příčinám vzniku nezaměstnanosti aj. Další část je již zaměřena na daný region – na jeho základní charakteristiky, konkrétní stav zaměstnanosti a nezaměstnanosti a z tohoto stavu vyplývající problémové skupiny. Následuje část zaměřená na způsoby řešení problémů daných problémových skupin v podobě opatření aktivní politiky zaměstnanosti či Evropského sociálního fondu. Poslední část je věnována možným návrhům a doporučením v této oblasti, např. oblast sociální politiky.

Resumé

The Bachelor Thesis called „The Selected Problems of the Labour Market Analysis in the Zlín District“ deal with the labour market in the specific region – Zlín district. First part is focused on theory – theoretic-methodological connections between unemployment and labour market analysis, definition of basic thoughts, factors which cause unemployment or effects of this phenomenon. There are also described approaches of the particular economic schools to the reasons of unemployment origin. Next part is about the existing region – its basic specification, current situation of employment and unemployment and problem groups arising therefrom. Following part deals with the methods how to solve problems of these groups within the active labour policy or European social fund. Last part is dedicated to possible recommendations and proposals on this topic, eg. social policy.